

Beograd, Bulevar kralja Aleksandra 282
tel: +381 11 30 40 700
fax: +381 11 30 40 699

Пројекат рехабилитације путева и унапређења безбедности
саобраћаја

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ

Појачано одржавање држavnог пута
ІБ реда бр. 10

Деоница: Панчево - Ковин

ПРЕ ФИНАЛНА ВЕРЗИЈА

Нови Сад, Март 2018.

САДРЖАЈ

СКРАЋЕНИЦЕ И АКРОНИМИ.....	4
УВОД	6
РЕЗИМЕ	8
Опис пројекта	8
Политика, правни и административни оквир	10
Основни услови процењени током снимања трасе.....	11
Резиме утицаја на животну средину.....	13
План заштите животне средине	14
Јавна расправа	14
ОПИС ПРОЈЕКТА	16
Опис локације	16
Деоница од натпутњака до четворокраке раскрснице са улицом ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА КМ 10+278 – КМ 11+390.....	17
Деоница Првомајске улице између Жарка Зрењанина и улице Радивоја Кораћа км 11+390 до км 11+850	18
Десна страна у смеру раста стационаже	18
Опис санационих радова	21
ПОЛИТИКА, ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ОКВИР	22
Надлежне институције.....	22
Важеће законодавство у Србији.....	22
Процедура процене утицаја на животну средину у Републици Србији.....	22
Релевантне IFI Политике и закључци.....	22
ПРОЦЕНА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА ПРИ СНИМАЊУ ТРАСЕ	24
Природни ресурси и културно наслеђе	24
Насеља	25
Водотокови	25
Загађење ваздуха.....	25
Бука	25
РЕЗИМЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	26
Загађење ваздуха и бука у оквиру трасе.....	27
Загађење вода.....	27
Потенцијални кумулативни утицаји.....	28
ПЛАН ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	29
А. ПЛАН УБЛАЖАВАЊА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	29
Руководство Извођача	29
Фаза Пројектовања.....	30
План организације градилишта	31
Фаза мобилизације санације – Извођачев СЕР	32
Радови на санацији	33
Руковођење заштитом животне средине током радова на санацији.....	34
Безбедност	36
Фаза експлоатације	37
Б. ПЛАН МОНИТОРИНГА (ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА)	38
Ц. ПОСТУПЦИ ИНСТИТУЦИОНЕ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И ИЗВЕШТАВАЊА...	38
Имплементација Пројекта	38
Поступци извештавања	41

ПРИЛОЗИ

- I EMP - План ублажавања утицаја на животну средину
- II EMP - План мониторинга
- III Одговарајуће српске регулативе
- IV Механизам жалби
- V Решења надлежних институција

СКРАЋЕНИЦЕ И АКРОНИМИ

AADT	Annual Average Daily Traffic	Просечан годишњи дневни саобраћај
BD	Bidding Documents	Тендерска документација
BoQ	Bill of Quantities	Предмер радова
CEP	Contractor's Environmental Plan	Извођачев План заштите животне средине
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development	Европска Банка за Обнову и Развој
EHS	Environmental, Health and Safety guidelines	Смернице за заштиту животне средине, здравље и безбедност
EIA	Environmental Impact Assessment	Процена утицаја на животну средину
EIB	European Investment Bank	Европска Инвестициона Банка
EMP	Environmental Management Plan	План управљања животном средином
HSE	Health, Safety and Environment	Здравље, безбедност и животна средина
IFC	International Finance Corporation	Међународна финансијска корпорација
IFIs	International Financing Institutions	Међународне Финансијске Институције
INP	Institute for Nature Protection of the Republic of Serbia	Завод за заштиту природе Републике Србије
IPCM	Institute for Protection of Cultural Monuments of the Republic of Serbia	Завод за заштиту споменика културе Републике Србије
MEP	Ministry of Environmental Protection	Министарство заштите животне средине
MoT	Ministry of Transport (fmr. Ministry of Infrastructure and Energy – MoIE)	Министарство саобраћаја (бивше Министарство за инфраструктуру и енергетику)
MS	Method Statement	Методологија извођења радова
PERS	Public Enterprise "Roads of Serbia"	Јавно предузеће „Путеви Србије“
PPE	Personal Protective Equipment	Опрема за личну заштиту
PSC	Project Supervision Consultant	Консултант Надзора на Пројекту
RE	Resident Engineer	Инжењер надзора на градилишту
RRSP	Road Rehabilitation and Safety Project	Пројекат рехабилитације пута и унапређења безбедности саобраћаја
SE	Site Engineer	Инжењер на градилишту

SLMP	Safety Labour Management Plan	План управљања безбедношћу на раду
SSIP	Site Specific Implementation Plan	Извођачев План управљања животном средином
ToR	Terms of Reference	Пројектни задатак
WB	The World Bank Group	Светска Банка
WMP	Waste Management Plan	План Управљања Отпадом
PAP	Project affected persons	Особе угрожене пројектом
SEP	Stakeholder Engagement Plan	План укључивања заинтересованих страна
NTS	Non Technical Summary	Нетехнички Резиме

УВОД

План управљања животном средином је припремљен поводом пројекта рехабилитације путева и унапређења безбедности саобраћаја, а за предложено појачано одржавање Државног пута ЈБ-10, на деоници Панчево - Ковин како би се обезбедила примена добре праксе заштите животне средине и припремила документацију у складу са захтевима уговора.

ЛОТ-1, ЈБ-10 припада Јужнобанатском управном округу лоцираном у АП Војводини. Деоница граница АПВ (Панчево) - Панчево 1 у дужини од 5.520 км (обе коловозне траке) припада државном путу ЈБ реда бр.10 (стара ознака пута М-1.9) („Службени Гласник РС“, бр. 93/2015), и представља део попречне саобраћајне везе кроз Јужни Банат, односно града Београда и граничног прелаза са Румунијом (Ватин). Предметна деоница пролази кроз град Панчево и део је Пројекта предвиђеног за појачано одржавање у оквиру Друге године његове имплементације.

Почетак деонице обухвата надвожњак у чвору 1003 граница АПВ (Панчево), 2.172 км после чвора 1003 граница АПВ (Панчево), посматрано у смеру раста стационаже (приближна стационажа км 10+216). С тим у вези, пројектом је потребно обухватити надвожњак на улазу у Панчево у целини (надвожњак изнад пута за „Луку Панчево“). Крај деонице дефинисан је на 100 м испред раскрснице у чвору 1004 Панчево (Ковин), посматрано у смеру раста стационаже (приближна стационажа км 13+016), односно до почетка рехабилитованог коловоза испред ове раскрснице. Предмет Пројекта су обе колозне траке предметне деонице државног пута ЈБ-10 у дефинисаној дужини.

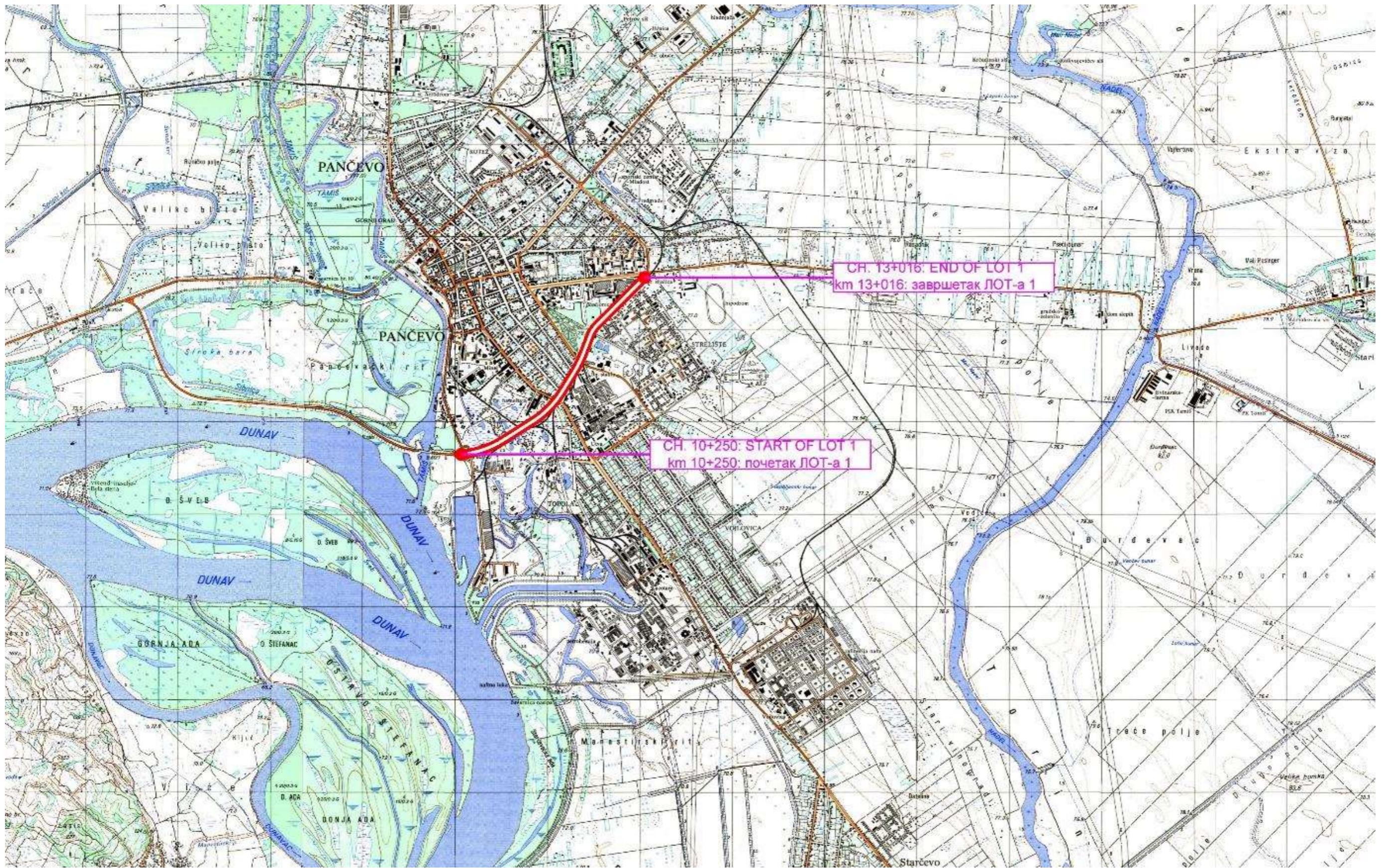
Предлагач пројекта је Влада Републике Србије (преко надлежног Министарства за Пољопривреду и Заштиту Животне Средине) а реализује га ЈП “Путеви Србије”.

Пројекат је класификован у Б категорију животне средине и захтева израду Плана управљања животном средином - ЕМР-а у складу са политиком IFI. ЕМР дефинише мере и обавезе Извођача током извођења радова, који морају бити примењени, све у циљу заштите животне средине.

Циљ његове израде је да укаже на негативне еколошке утицаје и проблеме управљања у току извођења грађевинских радова, као и неопходне мере ублажавања које Извођач мора да примени. Кључне компоненте Плана управљања животном средином су:

- План за умањење негативних утицаја на животну средину и
- План за праћење утицаја на животну средину.

Они су припремљени на основу истраживања на терену и захтева уговора.

Слика 1. Деоница пута Панчево – Ковин од чврта 1003 до чврта 1004.

РЕЗИМЕ

Опис пројекта

Пројекат појачаног одржавања државног пута ЈВ -10 на деоници Панчево - Ковин је део Пројекта подршке међународних финансијских институција (Светске банке, Европске инвестиционе банке и Европске банке за обнову и развој) Влади Републике Србије у имплементацији Националног програма рехабилитације државне путне мреже. Овај пројекат представља реализацију прве фазе Владиног програма за период 2014-2019. година и обухвата:

- унапређење стања државне путне мреже кроз рехабилитацију око 1.100 км постојећих путева,
- подизање нивоа безбедности на путевима кроз примену мера за унапређење безбедности саобраћаја у свим фазама имплементације Пројекта, и
- јачање капацитета и унапређење институционалне координације у области безбедности саобраћаја кроз имплементацију већег броја различитих услуга.

Почетак деонице обухвата надвожњак у чвору 1003 граница АПВ (Панчево), 2.172 км после чвора 1003 граница АПВ (Панчево), посматрано у смеру раста стационаже (приближна стационажа км 10+216). С тим у вези, пројектом је потребно обухватити надвожњак на улазу у Панчево у целини (надвожњак изнад пута за „Луку Панчево”). Крај деонице дефинисан је на 100 м испред раскрснице у чвору 1004 Панчево (Ковин), посматрано у смеру раста стационаже (приближна стационажа км 13+016), односно до почетка рехабилитованог коловоза испред ове раскрснице. Предмет Пројекта су обе колозне траке предметне деонице државног пута ЈВ-10 у дефинисаној дужини.

У функционалном смислу, према Правилнику о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/2011) деоница се може сврстати у даљински међурегионални пут (везни међурегионални пут).

43% деонице, према својим карактеристикама, третира се као пут ван урбаних подручја, а 57% пролази кроз градско подручје града Панчева. (Првомајска улица).

Радови предвиђени овим пројектом, биће реализовани у оквиру постојећег путног појаса. Пројектом није предвиђено расељавање становништва, експропријација земљишта и заузимање површина као што је дефинисано ОР 4.12, као ни дуготрајно ремећење природног окружења и нарушувања животне средине, људских активности и стамбених насеља.

Према плану имплементације пројекта, циљ пројекта је повећање употребне вредности и трајности пута, унапређење безбедности саобраћаја, укључење захтева локалне заједнице (друштвени аспект) и поштовање захтева заштите животне средине у максималној могућој мери у датим условима просторног

ограничења и ограничења која произилазе из врсте дозвољених грађевинских и саобраћајних интервенција.

Слика 2. Деоница ван града Панчева између натпутњака и раскрснице са улицом Жарка Зрењанина.

Слика 3. Раскрница са улицом Жарка Зрењанина.

Посебну пажњу треба обратити на деонице које пролазе кроз насељена места, у близини школа, дечијих установа, раскрница и јавних објеката. На овим деоницама је потребно санирати постојеће или изградити нове пешачке стазе и побољшати безбедност саобраћаја.

Политика, правни и административни оквир

Министарство заштите животне средине (МЕР), представља кључну институцију Републике Србије која је одговорна за формирање и имплементацију питања политике заштите животне средине.

У Републици Србији, обавеза вршења Процене утицаја на животну средину је регулисана Законом Процене Утицаја на животну средину, који је у потпуности у складу са Европском ЕИА Директивом - 85/337/ЕЕС. Процена утицаја на животну средину се не ради када се не планира изградња магистралног или регионалног пута већ само пројекти одржавања јавних путева.

На основу решења које је издао Покрајински завод за заштиту природе на траси државног пута IБ реда бр.10, Панчево - Ковин, нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни евидентираних природних добара. (Прилог 5 - Анекс 2).

Заштићено подручје налази се на око 600 м од почетка предметне трасе, па је ради смањења негативних утицаја, приликом рехабилитације предметног пута неопходно учинити следеће:

- Смањити ниво буке и вибрација, омогућити ефикасно дренирање воде са површине коловоза;
- Обезбедити равнање терена после завршетка радова ради смањења могућности ширења корова;
- За одлагање чврстог отпада користити контејнере које је неопходно редовно празнити;
- Мазиво и гориво неопходно је транспортовати, депоновати и чувати према мерама прописаним законском регулативом;
- У случају акцидентних ситуација загађено тло мора се хитно уклонити и ставити у амбалажу која се може празнити само за ту сврху предвиђеним местима;
- На место акцидента ставити ново незагађени слој земљишта;
- Пронађена геолошка и палеонтолошка документа налазач је дужан да пријави надлежном органу и преузме мере заштите од уништења.

На основу услова које је издао Завод за заштиту споменика културе Панчево, на предметном подручју нема непокретих културних добра од изузетног значаја за Републику Србију. На основу података из литературе и извршених археолошких ископавања познати су локалитети уз трасу државног пута IБ -10:

- Стаклара у кругу бивше Индустриске стакла Панчево;
- Спортско стрелиште 1813 – Стрелиште спортског клуба Панчево.

Ако се у току извођења радова нађе на археолошка налазишта извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за

заштиту споменика културе у Панчево и предузме мере да се налаз не уништи и понаша се у свему према Закону о културним добрима, (Прилог 5 - Анекс 1).

Покрајинском Секретаријату за Урбанизам Заштиту Животне Средине поднет је захтев за давање мишљења о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину и добијено је мишљење Секретаријата бр. 140-501-826/2017-5 издато 16.08.2017. (приложено овом документу у Прилогу 5- Анекс 3), да није потребно радити студију о процени утицаја на животну средину.

На овом пројекту, примењиваће се и захтеви кредитора који обухватају следеће:

- Оперативна политика (4.01) процене утицаја на животну средину;
- Социјална политика и политика животне средине (2008), Европска Банка за Обнову и Развој;
- Животна средина и социјални принципи и стандарди (2008), Европска Инвестициона Банка.

Светска банка, Европска Банка за Обнову и Развој и Европска Инвестициона Банка захтевају да пројекат буде у складу са законима Републике Србије и стандардима Европске Уније.

Листа главних закона и регулатива које су тренутно на снази у Републици Србији приложени су овом документу у Прилогу III.

Основни услови процењени током снимања трасе

Почетак деонице обухвата надвожњак у чвору 1003 граница АПВ (Панчево), 2.172 km после чвора 1003 граница АПВ (Панчево), посматрано у смеру раста стационаже (приближна стационажа km 10+216). С тим у вези, пројектом је потребно обухватити надвожњак на улазу у Панчево у целини (надвожњак изнад пута за „Луку Панчево). Крај деонице дефинисан је на 100 m испред раскрснице у чвору 1004 Панчево (Ковин), посматрано у смеру раста стационаже (приближна стационажа km 13+016), односно до почетка рехабилитованог коловоза испред ове раскрснице. Предмет Пројекта су обе колозне траке предметне деонице државног пута ЈВ-10 у дефинисаној дужини.

На предметној деоници налазе се два моста према смеровима саобраћаја.

Слика 4. Мост на десној траци

Постојећа ширина коловоза ће бити задржана, нема потребе за проширењем.
Постојећа нивелета у подужном профилу моста се не мења.

Планирана је замена сливника и формирање затвореног дренажног система.
Испред и иза надвожњака планира се изградња олука.

Слика 5. Мост на левој траци

Експроприације земљишта током имплементације пројекта неће бити како је и дефинисано у Оперативној политици ОР 4.12.

У оквиру коридора деонице Панчево - Ковин, постоје значајни извори буке и загађења с обзиром на тешко саобраћајно оптерећење урбанизованог подручја.

Саобраћајно оптерећење изражено просечним годишњим дневним саобраћајем (ПГДС) на овој деоници пута је око 10619 возила дневно.

Резиме утицаја на животну средину

Радови на санацији пута на предложеној деоници ће имати мали утицај на животну средину (категорија животне средине Б). Већина утицаја су привременог карактера и нестаће након завршених радова на санацији пута.

Могући привремени утицаји као последица грађевинских радова се могу сагледавати, између остalog, у ометању тренутног тока саобраћаја, безбедности на путу, оштећењима на приступним путевима, појаве прашине, испуштању гасова, могућег загађењења земљишта и водотокова, привремено нарушување флоре и фауне, и тренутно ометање функција насеља разним активностима у току радова. Извођачево градилиште и камп са радном снагом може представљати могући извор привремених неповољних утицаја.

Иzmештања и поновна насељавања нису предвиђена као што је и дефинисано ОР 4.12. Локално становништво ће трпети мању буку и загађење ваздуха током радова на санацији.

Када је у питању будуће коришћење саниране деонице пута – ова деоница припада делу мреже државних путева, на којој се не очекује значајно повећање саобраћаја као резултат санационих радова.

Разни облици загађења воде могу да се јаве током санационих радова и у току експлоатације. Планиране су одговарајуће мере за умањења негативног утицаја на животну средину (прикупљање отпадних вода са коловоза и мостова и постављање сепаратора пре испуштања отпадних вода у реципијент) као и мониторинг, а све у складу са Законом о водама ("Службени Гласник РС", 30/2010, 93/2012 и 101/2016). Што се тиче загађења током експлоатације, оне су сведене само на могуће незгоде. У таквим случајевима биће примењене процедуре у случају инцидента дефинисане захтевима Министарства Унутрашњих послова и Закона о водама.

Када је у питању могуће повећање брзине возила на санираним путевима, ово питање ће бити размотрено у делу пројекта који се бави безбедношћу у саобраћају, што ће подразумевати примену активних и пасивних мера контроле брзине возила на деоницама санираних путева.

Правилна имплементација ЕМР мера, које су навене у Прилогу I ће отколинити или свести на минимум било који утицај на локално становништво или биљни свет који може имати дуготрајне негативне ефекте.

План заштите животне средине

Могући утицаји на животну средину ће бити ублажени током пројектовања/, у току саме рехабилитације и у току експлоатације а наведени су и приказани у Прилог I.

На основну процене, за предложену рехабилитацију пута, закључено је, да ће уз правилну примену мера за ублажавање, негативни утицаји рехабилитације бити незнатни, моћи ће се вратити у претходно стање или ублажити и контролисати ако се мере које су дате у EMP, правилно примене.

План управљања животном средином састоји се из два основна дела:

- План ублажавања негативних утицаја на животну средину (Прилог I),
- План мониторинга (Прилог II).

План управљања животном средином укључује и институционални део и процедуре извештавања (Прилог 4).

Током рехабилитације, Извођач ће извршавати радове према Извођачевом Плану за заштиту животне средине (СЕР) који се базира на EMP.

Закључци и предложене мере ублажавања утицаја чине План ублажавања утицаја на животну средину (Прилог I). Овај план представља резиме могућих негативних утицаја на животну средину и одговарајућих мера за њихово ублажавање током припреме пројекта, санације и у току експлоатације. План се позива на законе и уговорну документацију, приближне локације, временске оквире и одговорност за његову имплементацију и надзор.

Припремљен је и План мониторинга Пројекта (Прилог II). Основни делови плана мониторинга су следећи:

1. Проблеми заштите животне средине које треба пратити и на који начин,
2. Посебне области, локације и параметри које треба пратити;
3. Применљиве стандарде и критеријуме;
4. Трајање и учесталост и
5. Институционе одговорности везано за мониторинг и надзор.

Јавна расправа

У складу са захтевима Политике безбедности WB, током припреме EMP и пре почетка радова биће одржане јавне расправе. EMP и друге информације везано за пројекат биће приказане јавности и биће доступне на локалном нивоу. Целокупна документација биће достављена Општинама, објављена на сајту, постављена на ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ интернет презентацији и објављена у средствима јавног информисања.

Јавност ће бити обавештена преко локалних медија о времену и месту одржавању јавних консултација.

Детаљан извештај о процесу јавне консултације биће приказан у Прилогу VI овог ЕМРдокумента.

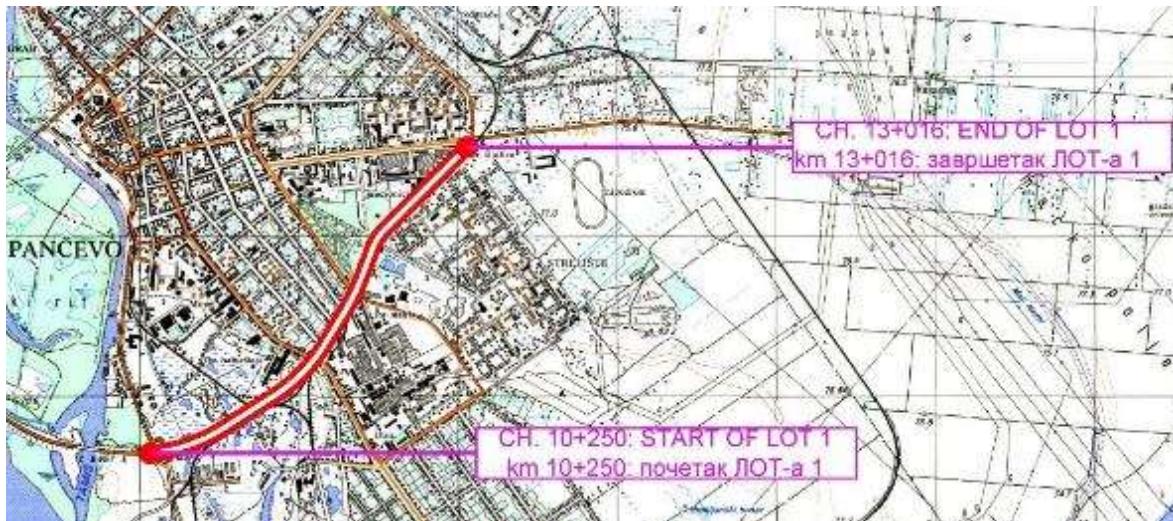
Консултације са корисницима ће се одржавати и током извођења грађевинских радова. Извођач ће решавати проблеме из области заштите животне средине, социјалне проблеме и жалбе које буду забележене током консултација, посета терену, незваничних расправа, званичних писама и о томе водити евиденцију.

Механизам жалби ће бити успостављен како би се правилно размотриле све жалбе локалних друштава, примениле корективне мере и да страна која се жалила буде обавештена о резултатима. Ово ће бити примењено на све врсте жалби. Формулар жалби је у прилогу а штампане верзије ће бити доступне у локалним центрима.

ОПИС ПРОЈЕКТА

Опис локације

ЛОТ-1, ЈВ-10 припада Јужнобанатском управном округу лоцираном у АП Војводини. Деоница граница АПВ (Панчево) - Панчево 1 у дужини од 5.520 км (обе коловозне траке) припада државном путу ЈВ реда бр. 10 (стара ознака пута М-1.9) („Службени Гласник РС“, бр. 93/2015), и представља део попречне саобраћајне везе кроз Јужни Банат, односно града Београда и граничног прелаза са Румунијом (Ватин). Предметна деоница пролази кроз град Панчево.

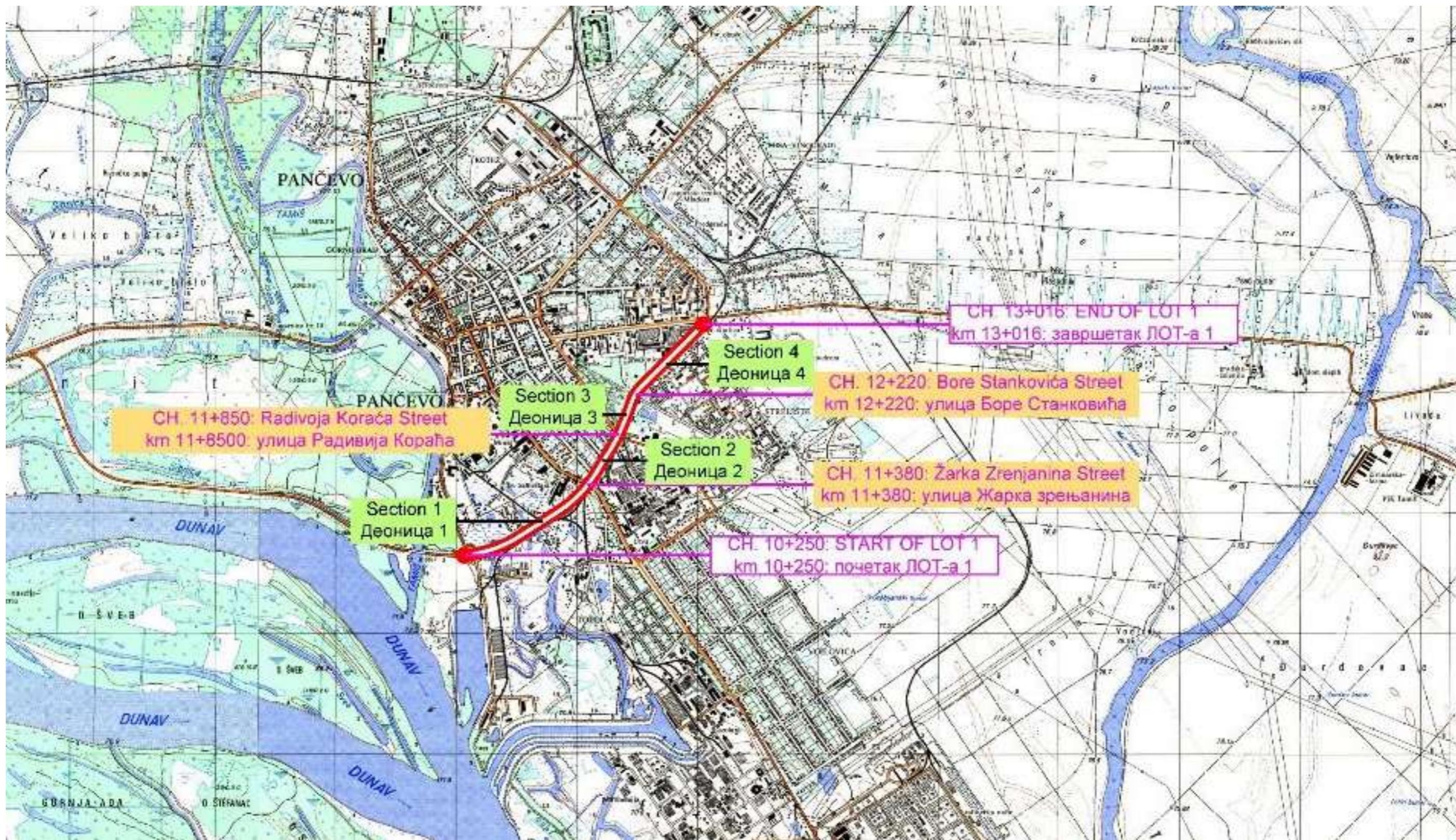
Слика 6. Локација деонице пута Панчеово – Ковин

Терен је равничарски са просечном надморском висином од 75.00 мнв.

Траса већим делом пролази кроз урбанизовано подручје града Панчева.

ТРАСА ЈЕ ПОДЕЉЕНА НА ЧЕТИРИ ДЕОНИЦЕ:

1. Деоница од моста до четвротраке раскрснице са улицом Жарка Зрењанина km 10+278.00 – КМ 11+390.00
2. Деоница Првомајске улице између Жарка Зрењанина и улице Радивоја Кораћа км 11+390 до км 11+850
3. Деоница Првомајске између улице Радивоја Кораћа и Боре Станковића од км 11+850.00 до км 12+220.00
4. Деоница Првомајске између Боре Станковића и Милоша Обреновића – Баваништанског пута од км 12+220.00 до км 13+047.00

Слика 7. Четири деонице на ЛОТ-у 1.

Деоница од моста до четвротраке раскрснице са улицом Жарка Зрењанина км 10+278.00 – КМ 11+390.00

Траса укључује мост на главном правцу, у оквиру денивелисане раскрснице типа „ромб“.

Споредни правац води до луке Панчево према југу и индустријске зоне уз реку Тамиш према северу.

Десна страна у смеру раста стационаже

Са десне стране у смеру раста стационаже налази се фабрика стакла, са паркингом непосредно уз уливну рампу денивелисане раскрснице.

Индустријски објекти су на удаљености од централне осовине главног правца око 100м.

Панчевачка лука удаљена је око 270м.

У наставку трасе железничка пруга улази у јединствени коридор са предметним путем.

Лева страна у смеру раста стационаже

Са леве стране у смеру раста стационаже налази се насеље Мали Рит.

Локални пут овог насеља има нелегалан прикључак на саобраћајницу, на км 10+990.00. који је неопходно укинути.

На км 11+180,00 налази се „ОМВ“ бензинска станица, сервис за путничка возила је на км 11+260,00 и перионица „Рафаело“ на км 11+320,00.

Сва три објекта су прикључена на манипулативну траку уз главни правац која је продужетак траке за десна скретања из улице Жарка Зрењанина.

Перионица „Рафаело“ је јако близу раскрснице са улицом Жарка Зрењанина што угрожава безбедност саобраћаја.

Други видови саобраћаја, пешачки, бициклистички и лица са посебним потребама није адекватно третиран у зони раскрснице. Недостају рампе оборени ивичњаци и друга опрема.

Деоница Првомајске улице између Жарка Зрењанина и улице Радивоја Кораћа км 11+390.00 до км 11+850.00

Десна страна пута

Са десне стране у смеру раста стационаже налазе се следећи објекти, и инфраструктурни системи:

- У зони раскрснице у јединствени коридор прикључује се железничка пруга и пружа се паралелно са трасом до kraja предметне деонице;
- Железничка станица на км 11+420,00;

- Између пута и пруге налази се зелени појас са високим зеленилом који се у близини раскрснице са улицом Радивоја Кораћа сужава;
- Приступ улици радивоја Кораћа је затворен са главног правца.

Лева страна пута

Саобраћајница тангира урбанизовано подручје густе насељености доњег града.

Објекти индивидуалне стамбене изградње налазе се на свега 10м од ивице коловоза. Велики број објекта је директно повезан са предметном саобраћајницом помоћу колских улаза што угожава безбедност саобраћаја. Могућност изградње сервисне саобраћајнице која ће прикупити саобраћај са свих колских улаза и дистрибуирати га на главни правац ће бити размотрена. Постоји пешачка стаза дуж читавог потеза ширине од 1.80 до 3.00м.

На овој деоници постоје три површинске раскрснице:

- Максима Горког, на км 11+490.00;
- Цара Лазара, на км 11+550.00;
- Цара Душана, на км 11+750.00.

Из улица Максима Горког и Цара Лазара могу се извршити само десна скретања.

Из улице Цара Душана обезбеђена су и лева скретања на главни правац.

ДЕОНИЦА ПРВОМАЈСКЕ ИЗМЕЂУ УЛИЦЕ РАДИВОЈА КОРАЋА И БОРЕ СТАНКОВИЋА ОД КМ 11+850.00 ДО КМ 12+220.00

Овај потез саобраћајнице пролази кроз најзначајније парковске и зелене површине Панчева.

Лева страна пута

35м од улице Радивија Кораћа, на км 11+885.00 налази се трокрака раскрсница са улицом Милоша Требињца. Из улице Милоша Требињца могу се извршити само десна скретања.

Између улица Милоша Требињца и Боре Станковића налази се Народна Башта Панчева.

Дуж читаве баште налази се узан зелени појас, пешачко бициклистичка стаза и зидана ограда. Није решено одводњавање пешачке стазе. Сливници на главном правцу су позиционирани уз ивичњак са стране пешачке стазе тако да одводњавање пешачке стазе може бити ефикасно и јефтино решено.

Десна страна пута

У улици Радивоја Кораћа, непосредно уз раскрсницу, налази се „Беоком“, производни погон за израду стакала за моторна возила.

Пошто није омогућен прилаз са главног правца значајно се отежава приступ фабрици али и спортско-рекреативном комплексу који сачињавају спортска хала и базен . Околна улична мрежа не омогућава ефикасан приступ овим објектима.

Деоница Првомајске између Боре Станковића и Милоша Обреновића – Баваништанског пута од км 12+220.00 до км 13+047.00

Лева страна пута

У зони раскрснице са улицом Боре Станковић налази се парк „Барутана“, зелена површина која чини целину са Народном Баштом.

У наставку је шопинг зона са тржним центром АВИВ парк. Најближи објекти траси су Мекдоналдс и Макспетрол бензинска пумпа. Постоји изграђена сервисна саобраћајница, пешачка стаза и разделни појас.

Пешачко-бициклистички саобраћај је онемогућен са једне на другу страну улице.

Десна страна пута

У зони раскрснице са улицом Боре Станковића налазе се три вишеспратна стамбена објекта на растојању 15-30м од осовине коловоза.

За деоницу је карактеристично да читавом дужином постоји колосек индустријске пруге и не постоји пешачки прелаз. Локална самоуправа покушава да реш проблем постављањем пасарела, али то није могуће због електричних инсталација пруге. Једино решење је да се постави жичана ограда у разделном појасу која ће спречити прелаз преко коловоза бициклиста и пешака који је небезбедан.

Иза индустријског колосека налази се улица Лазе Лазаревића.

На км 12+820.00, саобраћајница се укршта са индустријским колосеком који није у функцији и треба га уклонити.

ИНТЕРВЕНЦИЈЕ НА МОСТОВИМА

Постојећа ширина моста се задржава, нема потребе за проширењем. Постојећа нивелета моста се не мења.

Пошто пројектант није имао нови профил пута у време израде овог извештаја, ширина коловоза на мосту може бити предмет накнадних исправки и усклађивања у следећим фазама пројектовања.

Коловозни профил и опрема

Услед доброг стања постојеће одбојне ограде потребно је исту пажљиво демонтирати да би се вратила у нови саобраћајни профил или искористила у неком другом профилу.

Услед оштећења на коловозном застору, пешачким стазама и опреми натпутњака, предвиђа се замена свих елемената саобраћајног профила осим одбојне ограде.

Пројектом се предвиђа замена хидроизолације на целој дужини натпутњака. На прелазу са натпутњака на насип се предвиђа замена постојећих дилатационих спојница новим асфалтним дилатацијама.

Одводњавање

Предвиђена је замена сливникаа и натпутњака је предвиђена израда ригола. Планирани радови укључују скидање и млевење постојећег слоја асфалта, доњих носећих слојева, рушење и реконструкцију ивичњака, санацију или замену стаза, санацију заштитних ограда и одбојника.

Радови ће се претежно одвијати у оквиру постојећег путног појаса. Експропријација земљишта није планирана.

Постојећи дренажни систем ће се задржати уз могуће поправке и биће доведен у првобитну функцију. Вода са пута и мостова ће се сакупљати у постојећи затворени систем.

Опис санационих радова

Планираном проектном документацијом није предвиђено проширење коловоза. Предвиђено је решавање фреквентних раскрсница и прикључака, уређење приступа државном путу, кретања пешака, чиме ће се повећати безбедност свих учесника у саобраћају.

Радови које обухвата овај Пројекат ће бити извођени у оквиру постојеће трасе без промене осовине. Биће изведено побољшање геометрије пута ако је потребно у циљу повећања безбедности у саобраћају. Стoga, овај пројекат не предвиђа расељавање и експропријацију земљишта, што је дефинисано у ОП 4.01, као ни дуготрајно ометање животне средине, живот лјуди у насељима и њихове активности.

Пешачке и бициклистичке стазе у граду Панчеву пројектоване су у складу са захтевима локалне самоуправе и условима на терену.

Најважнији планирани грађевинске радови обухватају побољшање и проширење постојеће конструкције пута са одговарајућим елементима попречног профила у оквиру постојеће трасе пута, реконструкције и санације постојећег одводног система, изградње конструктивних елемената у циљу продужења трајности пута и побољшања саобраћајне сигурности. Пешачке и бициклистичке стазе у граду Панчеву ће бити пројектоване према захтевима локалне заједнице и услова на терену. Од км 11 + 500.00 до км 11 + 860.00, са леве стране у смеру раста стационаже, постојећа пешачко-бициклистичка стаза ће бити проширена како би се остварила минимална ширина 2.00м. Зелени појас између пута и пешачко-бициклистичке стазе биће задржан заједно са високим зеленилом.

ПОЛИТИКА, ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ОКВИР

Надлежне институције

Министарство Заштите Животне Средине (МЕР), је кључна институција у Републици Србији која је одговорна за формулатију и имплементацију стратегије која се односи на заштиту животне средине.

Други аспекти очувања животне средине везани за пројекте санације путева су решавани, између осталог, са Институтом за заштиту природе у Србији (INP) и Институтом за заштиту споменика културе Републике Србије (IPCM), Покрајинским Заводом За Заштиту Природе и Јавним Предузећем “Путеви Србије” (ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ”).

Важеће законодавство у Србији

Заштита животне средине у Републици Србији је регулисана разним законима на националном и нивоу општина као и статутима. Актуелни закони из области заштите животне средине, дати су у Прилогу III.

Процедура процене утицаја на животну средину у Републици Србији

У правном систему Републике Србије, процедура процене утицаја на животну средину, регулисана је Законом о процени утицаја на животну средину, који је у потпуности у складу са Европском Директивом EIA - 85/337/EEC. Према томе, процена утицаја на животну средину није потребна за пројекте путне рехабилитације, осим оних деоница које су смештене у оквиру или у близини заштићених природних и културних подручја. У том случају, предлагач пројекта дужан је да у надлежном министарству поднесе захтев за одлучивање о потреби израде процене утицаја на животну средину. У зависности од процене и значаја потенцијалних утицаја на животну средину, доноси се одлука да ли је потребно да се спроведе пун поступак Процене утицаја на животну средину.

На основу горе наведених критеријума, овај пројекат не захтева израду Студије о процени утицаја на животну средину.

Релевантне IFI Политике и закључци

Како санацију путева финансира IFI, следећи захтеви Зајмодавца се такође односе и на радове:

- WB – Светска Банка: Оперативна политика - ОП 4.01 Процене животне средине, која подразумева израду делимичне Процене утицаја на животну средину - EIA и развој посебних Планова за очување животне средине – ЕМР на градилишту за пројекте који припадају Б категорији;
- EBRD – Европска Банка за Реконструкцију и Развој: Политика очувања животне средине и Социјална политика.
- EIB – Европска Инвестициона Банка: Принципи Заштите животне средине и Социјалних питања. (2008).

Влада Републике Србије не захтева израду специфичних Планова за очување животне средине на пројектима овог типа (рехабилитација путева), док политика Светске Банке захтева израду делимичне процене- EIA и припрему специфичног EMP за градилиште.

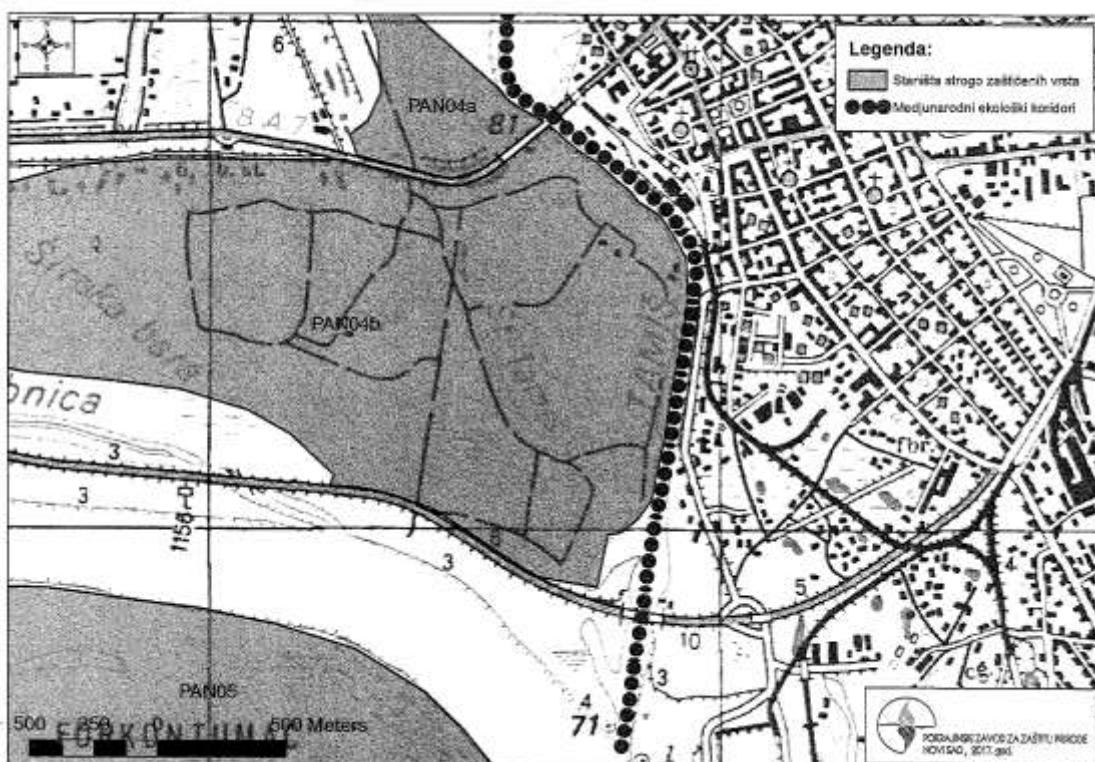
ПРОЦЕНА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА ПРИ СНИМАЊУ ТРАСЕ

ЛОТ-1, ЈБ-10 припада Јужнобанатском управном округу лоцираном у АП Војводини. Деоница граница АПВ (Панчево) - Панчево 1 у дужини од 5.520 км (обе коловозне траке) припада државном путу ЈБ реда бр. 10 (стара ознака пута М-1.9) („Службени Гласник РС“, бр. 93/2015), и представља део попречне саобраћајне везе кроз Јужни Банат, односно града Београда и граничног прелаза са Румунијом (Ватин). Предметна деоница пролази кроз град Панчево.

Током имплементације овог пројекта неће бити потребе за експропријацијом земљишта као што је дефинисано у ОР 4.12.

Природни ресурси и културно наслеђе

На основу решења које је издао Покрајински завод за заштиту природе, на траси државног пута ЈБ реда бр. 10, Панчево - Ковин, нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни евидентираних природних добара која могу бити нарушена приликом појачаног одржавања и рушења постојећег коловоза.

Слика 8.Граница заштићеног подручја.

Заштићено подручје ПАН04б под називом "Ушће реке Тамиш-градске шуме Панчева", налази се на око 600 м од почетка предметне трасе, па је ради смањења негативних утицаја, приликом рехабилитације предметног пута неопходно је урадити следеће:

- Смањење нивоа буке и вибрација, омогућавање ефикасног дренирања воде са површине коловоза;

- Обезбедити равнање терена после завршетка радова ради смањења могућности ширења корова;
- За одлагање чврстог отпада користити контејнере које је неопходно редовно празнити;
- Мазиво и гориво неопходно је транспортовати, депоновати и чувати према мерама прописаним законском регулативом;
- У случају акцидентних ситуација загађено тло мора се хитно уклонити и ставити у амбалажу која се може празнити само за ту сврху предвиђеним местима;
- На место акцидента ставити ново незагађени слој земљишта;
- Пронађена геолошка и пелеонтолошка документа налазач је дужан да пријави надлежном органу и преузме мере заштите од уништења.

На основу услова које је издао Завод за заштиту споменика културе Панчево, на предметном подручју нема непокретих културних добра од изузетног значаја за Републику Србију. На основу података из литературе и извршених археолошких ископавања познати су локалитети уз трасу државног пута ЈВ -10:

- Стаклара у кругу бивше Индустриске стакла Панчево;
- Спортско стрелиште 1813 – Стрелиште спортског клуба Панчево.

Ако се у току извођења радова нађе на археолошка налазишта извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Панчево и предузме мере да се налаз не уништи и понаша се у свему према Закону о културним добрима, Прилог 5 - Анекс 1.

Насеља

Предметна деоница пута пролази кроз Град Панчево.

Водотокови

Предметна деоница се не укршта са водотоковима.

Загађење ваздуха

Град Панчево познат је као град велике загађености ваздуха изазване рафинеријом, азотаром и другим индустријским комплексима.

Бука

Постојећи државни пут ЈВ бр. 10, Панчево - Ковин као линијски извор, није доминантни извор буке. У истом коридору са државним путем ЈВ10 постоји и железничка пруга Војловица Панчево, железничка станица Војловица, Панчевачка лука, индустрија производње стакла и други мање значајни садржаји.

РЕЗИМЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Следећа табела даје кратак преглед утицаја на животну средину који су предвиђени пројектом:

Утицај	Значај	Коментар
утицаји на коришћење земљишта/насеља	низак	Неће бити експроприације земљишта током имплементације пројекта у складу са ОП 4.01.
подземне и површинске воде	низак	Услед мале количине воде која може бити дренирана утицај је незнатан тј. Занемарљив.
кавалитет ваздуха	низак	Привремени утицај.
флора и фауна (заштићена подручја и врсте)	низак	Без утицаја.
бука	низак	Привремени утицај.
приступ/укрштања главног пута и локалних путева	низак	Рехабилитација неће негативно утицати на постојеће раскрснице.
управљање земљиштем	низак	Уз примену одговарајућих мера поступања са отпадом.
управљање отпадом	низак	План управљања отпадом и отпадним водама ће бити припремљен и имплементиран.
кумулативни утицаји итд.	средњи/ умерен	Привремено, радови на санацији могу довести до незнатног повећања нивоа буке и концентрације загађивача ваздуха само током трајања радова.

Радови на санацији пута на деоници Панчево - Ковин ће имати мањи утицај на животну средину (Б категорија заштите животне средине). Већина утицаја је привременог карактера и они ће нестати након завршетка радова на санацији пута

Могући привремени утицаји, који ће настати као последица грађевинских активности, између осталог ће се састојати и у: ометању одвијања редовног саобраћаја, безбедности на путу, оштећења приступних путева, непријатности изазване буком, отпадом и прашином, испуштања гасова, потенцијалног утицаја на земљиште и воде, краткотрајно ометање биоте, и повремено ометање суседних насеља током извођења грађевинских и оперативних активности.

Извођачево градилиште и камп за раднике такође могу да буду потенцијални извори привремених негативних утицаја.

Загађење ваздуха и бука у оквиру трасе

Очекује се да ће локално становништво у зони дуж трасе предметне деонице, бити изложено мањем загађењу ваздуха и буци.

Квалитет ваздуха на локалу може претрпети мање и привремено погоршање квалитета због прашине настале услед саобраћаја на градилишту и повећаног нивоа азотних (NOx) и сумпорних оксида (SOx), који се налазе у издувним гасовима гређевинске механизације, и који представљају главне загађиваче. Прашина може да се накупи на вегетацији, на усевима, околним објектима, и може делитично да проузрокује негативне утицаје.

Бука проузрокована санационим радовима има привремени карактер.

Звучне баријере могу да буду постављене само на местима на којима је то "разумно" и "корисно".

Деоница Панчево-Ковин припада мрежи државних путева. На овој траси се не очекује повећање количине саобраћаја као последица рехабилитације пута. Евентуално повећање дозвољене брзине након рехабилитације, биће дефинисано у делу пројекта који се тиче безбедности на путу. Користиће се све активне и пасивне мере контроле брзине на путу.

Загађење вода

Током санације предметног пута може доћи до загађења вода услед отицања воде са градилишта, просипања, од воде која се користи за одржавање механизације и санитарних отпадних вода које потичу из радничког кампа.

Када је у питању могуће загађење током периода експлоатације, оно је могуће само у случају незгода. У таквом случају поступиће се у складу са процедурома за случај незгоде како је дефинисало Министарству Унутрашњих Послова и Закон о водама.

До просипања горива и мазива у већини случајева долази у Извођачевом кампу за раднике и у радионицама за одржавање и прање механизације и радничких возила. Вода за испирање помешана са уљем пре испуштања треба да прође кроз таложник и сепаратор за уље адекватне величине.

Ако дође до просипања на било ком делу пута, како би ублажио штету, Извођач мора да користи упијајуће материјале, као што су упијајуће простирике/тканине, или песак или да остреже загађено земљиште и одложи га на одобреном месту, у сладу са Законом о води. ("Службени Гласник Републике Србије", 54/96, 101/05).

Радови на мостовима морају се одвијати са посебном пажњом како би се избегло загађење. Пре почетка било које активности, Методологија извођења радова – МС, за предложене радове мора да буде достављена и одобрена од стране

Надзора. Сваки МС треба да садржи део о заштити животне средине и предложи мере које треба предузети како би се избегле незгоде током грађевинских радова. Мере за ублажавање негативног утицаја на животну средину или активности на мониторингу везане за потенцијално загађење река налазе се у склопу овог Плана за очување животне средине – EMP.

Потенцијални кумулативни утицаји

Извођење радова на појачаном одржавању на деоници државног пута ЈБ10, Панчево-Ковин могло би да има неке кумулативне утицаје:

Могући привремени негативни утицаји као последица грађевинских активности, привременог су карактера, а састоје се од:

- поремећаја одвијања саобраћаја,
- безбедности на путу,
- оштећења на приступним путевима,
- буке, сметње услед стварања прашине, отпада и загађења ваздуха,
- потенцијалних утицаја на земљиште и водне ресурсе,
- кратак поремећај биоценозе и околних насеља.

Ванградилишне активности које укључују радове у каменолому, позајмишту и асфалтној бази, којима, ако се не управља правилно, могу да проузрокују локалне негативне утицаје. Привремене канцеларије и помоћни објекти могу да буду потенцијални извори краткотрајних негативних утицаја.

Међутим, због интензитета њихових утицаја, порекла и дужине трајања процењено је да ти негативни утицаји припадају Б категорији.

План управљања животном средином - EMP, фокусира се више на фазу извођења радова на појачаном одржавању, јер ће он постати део уговора за радове и бити обавеза Извођача. Активности везане за редовно одржавање деонице неће бити у фокусу овог Плана управљања животном средином, већ ће бити само представљене у сврху стицања комплетне слике.

ПЛАН ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Могући утицаји на животну средину биће ублажени током пројектовања, пре рехабилитације, у току рехабилитације и фазе експлоатације, као што је приказано у Плану управљања животном средином.

Основна процена предложеног пројекта за појачано одржавање и отклањање оштећења пута је да ће утицаји бити незнатни, реверзibilni и да се њима може управљати ако се правилно спроводе мере за ублажавање утицаја, као што је дато у Плану управљања животном средином.

План (Прилог I и Прилог II) је заснован на врсти, обиму и трајању идентификованих утицаја на животну средину. ЈП “Путеви Србије“ ће руководити пројектовањем, надзором и извођењем радова и контролисати примену Плана управљања животном средином.

А. ПЛАН УБЛАЖАВАЊА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Утицаји и предложене мере ублажавања утицаја на животну средину се напазе у склопу Плана ублажавања утицаја на животну средину (Прилог I). Овај план сумира све очекиване утицаје на животну средину и повезује их са мерама за ублажавање утицаја током пројектовања, санације и експлоатације. План се позива на предходне услове издате од стране овлашћених институција (Завод за Заштиту Природе и Завода за Заштиту Споменика, Дирекције за воде), закон и уговорну документацију, приближну локацију, временски оквир и одговорност за његову имплементацију и надзор.

Руководство Извођача

Препоруке и предложене мере за ублажавање негативног утицаја на животну средину, као што је приказано у Прилогу I, представљају обавезу Извођача. Мере за ублажавање утицаја на животну средину ће бити укључене у пројекат и начин санације, и њихови трошкови ће бити укључени у цену радова на санацији.

ЕМР је део програма радова и Извођача ће га примењивати преко квалификованог и искусног особља које ће бити одговорно за испуњење захтева везаних за заштиту животне средине из ЕМР-а. Извођач и његови подизвођачи ће радити у потпуности у складу са законима Републике Србије, стандардима ЕУ и захтевима Зајмодавца.

Извођач радова, користиће овај документ, да провери усклађеност са Планом управљања животном средином. Обавеза Извођача је да спровођење мера за ублажавање утицаја на животну средину урачуна у цену својих укупних трошкова.

Извођач је у обавези да потврди да:

- је План управљања животном средином укључен у цену;
- Извођач има квалификовану и искусну особу у свом тиму, која ће бити одговорна за усклађеност између животне средине и Плана управљања животном средином.

Извођач радова и спољна сарадња, раде у складу са националним законима Републике Србије, стандардима ЕУ и захтевима зајмодавца.

Фаза Пројектовања

У Републици Србији, Процене утицаја на животну средину је регулисана Законом о процени утицаја на животну средину. Према овом закону, Процену утицаја на животну средину није потребно радити за пројекте санације путева ако се траса ових путева не налази у склопу заштићених природних/културних добара.

Обзиром да на овој деоници пута не постоје заштићена природна/културна добра које би била угрожена радовима на санацији пута, ЕИА није потребна.

Мере за ублажавање негативног утицаја на животну средину су део пројекта и праксе санације и трошкови ће бити укључени у цену радова.

Уз разматрање захтева Плана ублажавања негативног утицаја на животну средину, следеће додатне активности ће бити извршене током пројектовања и у фази припреме за мобилизацију радова:

План организације градилишта ће бити припремљен као део Детаљног пројекта. Пројектовање ће почети након процене стања на терену. Студија организације градилишта укључује мере заштите животне средине, мере безбедности и здравља на раду које су у складу са законским захтевима и захтевима Зајмодавца (укључујући мере дефинисане у ЕМР-у и Плану за безбедан и здрав рад).

Када је у питању могуће загађење током експлоатације, оно је ограничено само на ниво незгода. У таквом случају биће примењене процедуре Министарству Унутрашњих Послова за деловање у случају незгоде и Закон о водама.

План ће садржати основне захтеве везане за:

1. Набавку потребног материјала за грађевинске радове,
2. Транспорт материјала,
3. Постављање материјала,
4. Организација градилишта,
5. Управљање отпадом,
6. Споразум везан за земљиште (чишћење).

Техничке спецификације за извођење радова које обухватају мере заштите животне средине, безбедност и здравље на раду:

1. Прелиминарни радови
2. Санациони радови на постојећем коловозу
3. Земљани радови
4. Дренажа
5. Систем саобраћајне сигнализације

Надзор и ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ су одговорни да се захтеви ЕМР испуне у фази организације градилишта.

План организације градилишта

Израда Плана организације градилишта је обавеза Извођача. Његова је обавеза да га припреми као и да у складу са њим и поступа током извођења радова.

Припрема градилишта и постављање објекта, односи се на све објекте Извођача као што су: складишта, радионице, бетонска база, асфалтна база, итд. Локације и развој извођачевих објекта биће одобрени од стране стално присутног инжењера.

Узимајући у обзир услове заштите природе, законску регулативу и захтеве заштите животне средине, приликом избора локације и организовања градилишта, као и приликом извођења радова мора се испоштовати следеће:

1. Привремене локације за складиштење потребног грађевинског и другог материјала и опреме, неопходно лоцирати ван обалског појаса река, простора са високом вегетацијом и ограничiti искључиво на време трајања радова;
2. Обезбедити привремене или трајне локације (постојеће уређене комуналне објекте/депоније) за одлагање и депоновање шута и другог отпадног материјала у било ком стању, као и комуналног отпада насталог у току извођења радова. Забранити одлагање/депоновање у приобаљу река као и мањих водотокова привременог карактера, као и на польопривредном земљишту;
3. Предвидети да се након завршетка предметних радова све површине које су на било који начин деградиране грађевинским радовима што пре санирају;
4. Приликом извођења радова строго се придржавати предвиђене трасе и коридора око ње, како земљани радови и употреба машина не би оставили последице по околни простор.
5. При извођењу радова на траси пута која је непосредно уз реку или мањи водоток привременог карактера, еколошки коридор предвидети максимално очување обала и приобалне вегетације, односно забрањено је уништавање и нарушување дивљих врста и њихових станишта.
У току извођења радова забрањено је одлагање и депоновање било каквог отпада, а посебно грађевинског у обалском појасу било ког водотока.
6. У зони прелаза пута (мостова) преко водотока, где је неопходно уређење, Пројектом предвидети употребу камена и других природних материјала и у највећој мери избећи бетонирање обала и корита водотокова;
7. Забранити сервисирање возила и машина дуж трасе пута. Уколико дође до хаваријског изливања горива, уља/мазива и других штетних материја обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање;
8. Предметне радове на траси пута која пролази кроз насељена места изводити само у току периода дана (07.00hrs - 19.00hrs) због могућег утицаја буке од грађевинских машина и возила;

9. Предвидети постављање заштитних ограда и пешачких прелаза и пролаза на местима где је то најсврсисходније, нарочито на локацијама у близини постојећих насеља;
10. Током извођења радова дуж целе трасе одржавати максимални ниво комуналне хигијене. Дефинисати локације за постављање контејнера за привремено депоновање комуналног отпада;
11. Простор под Извођачевим објектима ограничити на минимум, како би се смањило непотребно рашчишћавање вегетације;
12. Објекти Извођача радова треба да буду ограђени адекватном заштитном оградом;
13. Градилиште мора бити прописно дренирано (одводњавано). Асфалтиране површине, укључујући и зоне за паркирање возила, радионице и складишта горива, одводњавају се ка сепаратору за воду и уље;
14. Санитарне отпадне и загађене воде третирати пре упуштања у реципијент (систем површинских водотокова), у складу са Законом о водама ("Сл. Гласник РС", бр. 101/05);
15. Простор за складиштење горива буде бар на 20 м удаљености од водотока.
16. Ако се на градилишту чува више од 5 000 литара горива, оно треба да се складишти у затвореним резервоарима на бетонској подлози која може да издржи 110 % капацитета резервоара;
17. Све радионице треба да имају сепараторе уља и воде;
18. Извођач мора да има обучено особље, које је компетентно да рукује горивом и уклони последице сличајног просипања;
19. Сва отпадна уља, филтери за уља и гориво биће прикупљани и одлагани на сигурним местима. Приликом затварања градилишта, сво контаминирано земљиште треба ископати и заменити новим слојем земљишта;
20. Уклоњен материјал слагати у гомиле одговарајуће величине, у складу са захтевима упраљања и поновне употребе истих;
21. Ограничити обим ископавања како би се смањила могућност ерозије земљишта. Извођач радова треба да обезбеди мере заштите којима ће се спречити ерозија земљишта;
22. Применити методологију заштите и очувања земљишта подложних подручја, како би се смањило отицање атмосферских вода која носи еродован материјал са места;
23. Избегавати ископавања и руковања машинама (рад машинама) у влажним теренским условима;
24. По завршетку радова неопходно је што пре уклонити механизацију, грађевински материјал, контејнере, резервне делове и др. опрему;
25. По завршетку радова обавезно је култивисати терен на свим угроженим местима применом одговарајуће флоре и врста које су биолошки постојане у датим климатским условима, отпорније на штетне утицаје (издувне гасове) и усклађене са околним простором и наменом;

ЈП "Путеви Србије", дужно је да провери, преко ангажованог консултантата за надзор, да ли су захтеви Плана управљања животном средином и Плана управљања безбедношћу на раду укључени у организацију градилишта.

Фаза мобилизације санације – Извођачев план заштите животне средине СЕР

Током извођења радова, Извођач ће радити у складу са захтевима Извођачевог Плана заштите животне средине (СЕР) (на основу EMP-а) који ће бити припремљен од стране Извођача и одобрен од стране ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“-а. Надзор и праћење активности СЕР-а ће бити рађено на следећи начин:

- I. Извођач је првенствено одговоран за припрему и имплементацију СЕР-а у складу са уговором за радове.
- II. Шеф Надзора (РЕ) ће издати налог Извођачу везано са поштовање правила СЕР-а.
- III. ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће вршити независно праћење радова и директно РЕ пријављивати уочене недостатаке које ће РЕ проследити Извођачу.
- IV. Извођач ће имати свог преставника на градилишту – Инжењера на градилишту (СЕ) који ће бити одговоран за спровођење уговора и поштовање правила СЕР-а.

Извођач припрема СЕР пре почетка радова. Извођач ће припремити СЕР који разматра услове санације из EMP-а и укључује мере како би био у складу са законима РС и захтевима Зајмодавца. СЕР ће детаљно приказати начин на који ће Извођач да реализује активности које се односе на санацију у EMP-у. Извођач ће доставити СЕР ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“-у на одобрење.

Након одобрења СЕР-а, Извођач ће, заједно са особом из Извођачевог тима задуженом за спровођење СЕР-а, да се састане са представником Надзора на Пројекту (задуженим за животну средину) на градилишту. Ако је план одговарајући и спроводљив, РС ће обавестити РЕ да Извођач може да крене са радовима.

Радови на санацији

Припрема градилишта и постављање Извођачевих објеката: Ово се односи на све Извођачеве објекте, складишта, радионице, кампове за раднике (по потреби), фабрике бетона, асфалтне базе, и тд.

Локација и градња објеката ће бити одобрена од стране РЕ-а.

Локације ће бити одабране тако да:

1. Не ометају буком, прашином, вибрацијама и другим утицајима животну средину и друштвени мир околних заједница;
2. Величина Извођачевих постројења да буде ограничена на крајњи минимум како би се избегло непотребно крчење вегетације;
3. Санитарни отпад и отпадне воде буду да буду третирани пре испуштања у површинске водене системе, у складу са Законом о водама (“Службени Гласник Републике Србије”, 101/05);
4. Градилишта буду правилно дренирана. Вода са асфалтираних површина, укључујући паркинге за возила, радионице и складишта горива мора бити испуштана у сепараторе за воду и уље;
5. Складишта горива не смеју да буду постављена на мање од 20м од воденог тока. Извођачеви објекти треба да буду ограђени адекватном заштитном оградом;
6. Чишћење градилишта, крчење и укљањање вегетације;

7. Где год је могуће, ограничите област која треба да се очисти и избегавати претерано оштећење површинског слоја машинама;
8. Очишћен материјал треба да буде сакупљен у гомилама средње величине у складу са захтевима за уклањање или поновно коришћење;
9. Спречавање ерозије тла на градилишту: Извођач ће бити одговоран за решавање проблема ерозије методама очувања тла;

Извођач ће:

1. Ограничите обим ископавања како би смањио могућност ерозије тла;
2. Користити заштитну методологију очувања тла на осетљивим областима како би се избегло / свело на минимум спирање атмосферским водама и ерозија материјала;
3. Избегавати ископавање и коришћење механизације на влажном земљишту;
4. На местима где се више од 5000 литара горива налази на градилишту, складиштити га у затвореним цистернама, на бетонској подлози која је димензионисана на 110% капацитета цистерне;
5. Све радионице ће имати сепараторе за уље и воду;
6. Извођач мора да има обучено особље који ће познавати процедуре руковања горивом и чишћење у случају изливања;
7. Сво отпадно уље, филтери за уље и гориво ће бити сакупљени и депоновани у заштићеним депонијама. Током затварања градилишта, сво загађено земљиште ће бити ископано, уклоњено и замењено свежим површинским слојем.

Руковођење заштитом животне средине током радова на санацији

Имајући у виду све идентификоване утицаје, неопходно је да Извођач припреми и касније савесно примени СЕР током трајања пројекта како би осигурао поштовање захтева законодавства и Зајмодавца.

СЕР треба да нагласи следеће:

1. Изглед кампа за раднике и детаљи око предложених мера треба да укажу на утицаје на животну средину који настају услед њиховог постављања. Опис и изглед локације за одржавање механизације и постројења за складиштење горива и мазива, укључујући близину извора/водотокова;
2. План управљања отпадним водама за набавку санитарних јединица и правилног система за сакупљање и испуштање отпадних вода како би се избегло загађење водотокова;
3. План (механизам жалби и организација) који ће приказати како може локално становништво и други људи угрожени пројектом (ПАП) да дефинишу жалбе које су последица санације и како се оне могу упутити (нпр. путем разговора, консултација, и тд.) (видети Прилог IV - Механизам жалби на Пројекту)
4. План управљања земљиштем мора да дефинише мере како би се смањили утицаји ветра и воде на депоније, мере за смањење губитка плодности површинског слоја, временске оквире, пут за транспорт материјала и депоније;

5. План управљања прашином треба да садржи распоред прскања водом приступних путева и оближња насеља која се налазе уз пут који се ради, као и листу механизације која ће бити коришћена. Ово се односи на сва градилишта и путеве за транспорт материјала. Током санације, када може да настане прашина, Извођач ће пратити услове на градилишту и примењивати мере за контролу прашине, које укључују смањење интензитета саобраћаја на градилишту и прскање водом угрожених делова;
6. План који указује на локацију предложених позајмишта као и мере рекултивације које треба применити за позајмишта и приступне путеве по завршетку пројекта;
7. План управљања отпадом и отпадним водама. Депоновање отпадних материјала: Сав грађевински отпадни материјал, укључујући бурад, дрво, песак и шљунак, вреће за цемент, и тд, треба да буде правилно депонован. Ако не постоји могућност рециклаже уз разумне трошкове, ови материјали треба да буду транспортовани на одобрену депонију и тамо одложе. Опасни отпад ће бити складиштен и уклоњен са градилишта по демобилизацији, у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени Гласник Републике Србије", 36/09). СЕР треба да покрије све аспекте управљања отпадом, укључујући примењивање практичних стандарда као што су смањење, поновно коришћење и рециклажа. СЕР треба да дефинише коначно место депоновања свих врста отпада и да покаже да је урађено у складу са законом и добром праксом управљања отпадом. План управљања отпадом ће укључити, као минимум, детаље о привременом одлагању отпада, транспорт отпада и процесу пре-третирања који претходи коначном депоновању или рециклирању. Морају се користити овлашћене/ одобрене организације за прикупљање и одлагање чврстог и текућег отпада. Обавезна контрола и евидентија свих врста отпада који се износи са градилишта ће се поштовати. Као део плана, од Извођача се очекује да направе обрасце руковања отпадом за процедуре чувања, који ће бити коришћени за контролисање отпада који се извози са градилишта. На тај начин, особа која контролише отпад ће задржати једну копију за себе, а возач ће имати једну копију како би добио потпис на коначној депонији. Сви подаци ће бити сачувани од стране Извођача за случај инспекције и као доказ да овај пројекат примењује најбољу праксу и поштује законску регулативу.
8. План управљања складиштењем уља и горива. СЕР треба да покрије све процедуре везане за складиштење, транспорт и коришћење уља и горива, пуњење постројења и механизације горивом и процедуре за смањење ризика загађења земље и воде. Сва уља и горива треба да буду складиштена у секундарним складиштима чији је капацитет бар 110 % и свако просипање треба да буде одмах очишћено. Цистерне за гориво ће имати опрему за третирање просуте течност како би била што пре очишћена ако дође до цурења. Све врсте просипања морају бити пријављене у складу са Планом који треба да направи Извођач. Кратка обука радника треба да се организује као 'трајна обука' као и након сваког удеса који се деси;
9. План управљања радовима у реци. СЕР треба да покрије процедуре и планове за обезбеђење водених станишта и рибе током извођења радова у рекама и то треба да буде саставни део Технологије Изградње;
10. План управљања камповима. СЕР треба да садржи процедуре за установљење и коришћење грађевинских кампова како би се заштитиле оближње заједнице и ресурси животне средине;

11. План хитног реаговања. СЕР треба да садржи процедуре за хитно реаговање у случају незгода или великих инцидената, како би се заштитили људи, земљишта и ресурси. Потебно је обезбедити опрему и навести детаље у случају изливања и то мора бити постављено на градилишту;
12. Бука – сва опрема треба да је лиценцирана и одобрена у складу са стандардима Европске Уније. Ово се односи на механизацију, возила и градилишта где бука и вибрације могу да утичу на осетљиве рецепторе. Извођачева обавеза је да води рачуна да бука и вибрације не угрожавају суседне заједнице, у складу са Законом о заштити од буке ("Службени Гласник Републике Србије", 36/09). Иако не постоји могућност да бука и вибрације предсвљају проблем услед велике раздаљине између места радова и заједница, Извођач ће ограничити време радова на дневне сате (07:00 hrs – 19:00 hrs) како људи из заједнице не би пријављивали било какве активности у ноћним сатима као ометање;
13. План рекултивације: Чишћење и санација градилишта и уклањање Извођачевих објеката: Чишћење градилишта је Извођачева одговорност. То укључује уклањање отпадног материјала и било каквог загађеног земљишта. Извођач треба да направи план за предају, продају или уклањање свих објеката, возила и механизације како би био сигуран да је све уклоњено са градилишта, у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени Гласник Републике Србије", 36/09). Сва градилишта и радне области биће квалитетно рекултивисани и доведени у приближно претходном стању. Овај процес укључује стабилизацију и озелењавање свих грађевинских области. Након завршетка радова, сви отпадни материјал ће бити уклоњен са градилишта, у складу са Законом о Заштити животне средине ("Службени Гласник Републике Србије", 135/04, 36/09, 72/09). Ако Извођач не уклони отпад, ЈП "ПУТЕВИ СРБИЈЕ" има овлашћење да ускрати исплату и обезбеди чишћење, а након тога одбије трошкове чишћења и административне трошкове од коначне исплате.

Безбедност

Процена безбедности и опасности:

Пре почетка радова, Извођач ће морати да идентификује потенцијалне опасности. Начин хитног реаговања мора бити приказан у Извођачевом плану мера безбедности на градилишту који мора да укључи и именовану особу која ће, у случају незгоде, одмах бити ангажована. План безбедности на градилишту ће бити достављен PSC-у ради одобрења недељу дана пре почетка радова.

1. Од Извођача се захтева да не дозвољава уношење дроге и алкохола на градилиште;
2. Извођачев план безбедности на градилишту ће укључити и обезбеђивање сигурне радне средине, и обезбедити заштитну опрему за све раднике укључујући заштиту за руке, главу, очи и уши као и заштитну обућу;
3. План безбедности на градилишту ће укључити и набавку сета и опреме за прву помоћ на градилишту и запослiti особу обучену за прву помоћ, у складу са Законом о здрављу и безбедности на раду ("Службени Гласник Републике Србије", 101/05);

4. Извођач ће обезбедити радницима залихе питке воде, тоалета и воде за купање.
5. План управљања безбедношћу радника на градилишту (SLMP) припремљен од стране ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“-а мора да обезбеди сигуран и безбедан рад током санационих радова;
6. Извођач има обавезу да изведе све активности на пројекту поштујући препоруке SLMP-а и све законе и статуте Републике Србије који покривају питања из области Безбедности и Заштите на раду.

ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ и Извођач су одговорни за извештавање и спровођење истраге у случају незгода.

Заштита заједнице од повећаног интензитета кретања возила:

Ово се односи на сва возила а посебно на камионе за транспорт материјала који пролазе кроз насеља. Извођач ће се побринути да сва возила безбедно функционишу без угрожавања заједнице.

Извођач ће се побринути да:

1. Сви камиони и опрема буду одржавани и безбедни за рад;
2. Сви возачи и руковаоци механизацијом буду обучени и да се понашају одговорно (да буде наведено у Извођачевом плану безбедности и здравља на раду на градилишту);
3. Сав товар мора бити обезбеђен и сав товар са материјалима који потенцијално задрже прашину (нпр. ископано земљиште и песак) ће бити покривени церадама;
4. Извођач ће одмах удаљити возача који не поштује захтеве безбедности заједнице;
5. Ограничавање брзине ће бити контролисано.

Пре почетка грађевинских активности/радова на градилишту, Извођач мора да достави све горе наведене планове Сектору за Инвестиције у склопу ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“-а на одобрење.

Након завршетка радова почеће рекултивација градилишта. Извођач је у обавези да врати локацију на којој се изводе радови на пројекту, у исто стање као пре почетка пројекта.

Фаза експлоатације

Безбедност људи: Током експлоатације, према процени одрађеној у пројектној фази, безбедност на путу ће укључити и:

1. Мере за успоравање саобраћаја; нпр. смањење брзине на одређеним местима (нпр. у насељима, у близини школа, продавница, и тд.);
2. Спречавање појаве прашине;
3. Побољшање саобраћајне сигнализације на путевима и ознака на коловозу, и
4. Посебну пажњу усмерити на црне тачке на путу.

Одржавање пута:

- Рутинско одржавање (обрада косина, сеча траве, чишћење дренажних канала и попуњавање рупа и поправка банкина као и редовна контрола и одржавање дренажних конструкција и потпора) ће се редовно радити;
- Сезонско одржавање као што су поправке после поплава, хитно одржавање у циљу поновног успостављања путева након већих колапса, ако и редовно одржавање безбедности и знакова на путу ће се радити по потреби;
- Главно одржавање које укључује поновно обраду површина пута и поправке се типично изводе по плану у период од неколико година.

Б. ПЛАН МОНИТОРИНГА (ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА)

Припремљен је План праћења везано за предложени Пројекат (Прилог II). Основне компоненте плана праћење укључују следеће:

- Дефинисање елемената животне средине које треба пратити и на који начин,
- Посебне области, локације и параметри који се морају пратити;
- Примена стандарда и критеријума;
- Праћење нивоа буке у близини насељених области;
- Праћење процеса набавке материјала (провера валидности дозвола);
- Трајање и учесталост као и трошкови процене праћења; и
- Институционалне одговорности везано за праћење и надзор.

На основу ЕМР и плана праћења направљена је листа за праћења стања на терену (Прилог II). Листа за праћења стања на терену ће бити коришћена од стране надзора на терену. Потписане Листе ће бити достављене ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“-у које ће бити одговорно за праћење и подношење извештаја о усклађености.

ЈП Путеви Србије-ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће одржавати Базу података везано за жалбе, која ће садржати све информације везано за жалбе примљене од стране становништва или акционара. Ова база података ће укључивати: тип жалбе, локацију, време, активности на које се жалбе односе и њихов крајњи исход.

Ц. ПОСТУПЦИ ИНСТИТУЦИОНЕ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И ИЗВЕШТАВАЊА

Имплементација Проекта

Јавно предузеће Путеви Србије – ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ представља Агенцију за имплементацију Проекта и биће одговорно за имплементацију и усклађеност са Планом заштите животне средине-ЕМР и Планом ублажавања утицаја на Животну средину. Консултант надзора на пројекту-PSC ће бити задужен да свакодневно прати имплементацију и усклађеност са захтевима.

Пре почетка радова, ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће Банци доставити на одобрење овај део посебног Плана руковођења питањима заштите животне средине.

Извођач ће урадити снимање "нултог стања" пре почетка земљаних радова, током фазе мобилизације.

Како би обезбедили извршење предложених мера за ублажавање утицаја на животну средину од стране Извођача у току извођења радова, Предлагач Проекта ће предузети следеће кораке:

- I. Јасно нагласити у тендеру и уговорној документацији обавезе Извођача радова да припреми СЕР и предузме мере за ублажавање утицаја на животну средину као што је наведено у Плану мера ублажавања утицаја на животну средину у Прилогу I (прилог спецификацијама Уговора);
- II. У Предмеру неће бити посебне позиције за надокнаду трошкова за неопходне мере на ублажавању утицаја на животну средину и праћења активности осим када је у питању анализа квалитета воде и мерење буке. Извођач би требало да уврсти ове трошкове у друге ставке из Предмера. Стварни трошкови анализе квалитета воде и мерења нивоа буке дефинисани од стране БД и Уговором, биће надокнађене Извођачу у форми посебне ставке у Предмеру.

У случају непоступања у складу са захтевима мера ублажавања негативних утицаја на животну средину као и са активностима праћења, Извођачу ће се обрачунати пенали у форми негативних поена. Негативни поени су уведени као мера која би требало да стимулише Извођача да изврши своје дужности на најбољи начин и на време као и да изврши своје обавезе квалитетно без обзира што ове обавезе не делују преозбиљно. Негативни поени имају истовремено два значења – нумеричко и финансијско.

Сваки негативни поен има финансијску вредност и представља трајно умањење плаћања за утврђене неусаглашености везано за уговорне обавезе.

Број примљених негативних поена има кумулативни ефекат. Уколико за време трајања Уговора Извођач добије више од одређеног броја негативних поена наведених у БДс и у Уговору, Извођачу неће бити дозвољено да се у периоду од 2 године пријави на друге уговоре за радове Јавног предузећа Путеви Србије - ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“.

Такође, уколико Извођач добије више од одређеног броја негативних поена, Инвеститор има права на раскид Уговора. Финансијска вредност сваког негативног поена као и границе других могућих акција Инвеститора наведене су у БДс и у Уговору.

Примена ове две појашњене мере – надокнада за посебне трошкове и казне у случају непоступања у складу са правилима – требало би да омогуће сигурну имплементацију свих неопходних мера ублажавања утицаја на животну средину као и активности везане за њихово праћење.

- III. Изричити захтеви за Извођача да именује стручњака за питања заштите животне средине. Извођач ће бити одговоран за имплементацију мера ублажавања утицаја на животну средину током изградње и именоваће експерта везано за питања заштите животне средине који ће контролисати имплементацију Извођачевих обавеза везаних за питања заштите

животне средине и сарађиваће са ЈП Путеви Србија-ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ и МоТ. Извођач ће, у сарадњи са ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“, поставити комисију која ће се бавити жалбама и обратиће пажњу на жалбе током имплементације пројекта. Током имплементације пројекта, ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће пратити поступање Извођача у складу са одредбама ЕМР. Предложено је да консултант надзора на пројекту (ПСЦ) именује специјалисту за питања везана за заштиту животне средине (са истукством у руковођењу питањима заштите животне средине током извођења грађевинских радова) како би могао да помогне надзору у извршавању задатака везаних за заштиту животне средине.

Након завршетка Пројекта, ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће бити одговоран за коришћење и одржавање пута Пројекта. Рутинско и повремено праћење ће бити рађено према плану и програму праћења.

Извођач ће током периода пре радова и у оквиру Плана за заштиту животне средине изнети предлог везано за заштиту животне средине, укључујући безбедност особа које учествују у радовима и јавности. ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће размотрити овај предлог како би сагласност на предложене мере.

Стога, посебна пажња ће бити усмерена на:

- Предузимању потребних корака како би се заштитилиа животна средина на и ван градилишта као и спречавање оштећења и оментање особа или објеката који су настали из радова;
- Одржавање безбедности за све особе присутне на градилиту и
- Обезбеђивање осветљења, чувара, ограда, знакова упозорења, контроле саобраћаја и праћења ради заштите радова и других објеката а све у циљу сигурности и задовољења потреба јавности.

Током имплементације овог Пројекта, јавност има сва права да учествује у њему било на директан или на индиректан начин, што даље уводи могућност да изнесу своје интересе и мишљења у процесу доношење одлика. Како би постигли најбоље решење током овог процеса, ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ ће представити овај План заштите животне средине-ЕМР јавности, укључујући Општине у околини и Невладине организације -НГО (видети Прилог V). Радна верзија документације Плана за заштиту животне средине ће такође бити објављена на сајту Јавног предузећа “Путеви Србије”-ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ (www.putevi-srbije.rs). Током процеса јавних расправа заинтересованој јавности ће бити презентован пројекат, прикупити мишљења и сугестије, доставити тражене информације укључујући и одговоре на сва питања везана за заштиту животне средине. Мишљења и сугестије ће бити укључене у финалну верзију ЕМР-а.

Током радова на санацији, особа задужена за односе са јавношћу коју ће иментовати Извођач ће успоставити комуникацију са локалним становништвом на које ће утицати овај пројекат. Та особа ће бити одговорна за информисање становништва о свим активностима везано за пројекат, нарочито када су у питању утицаји на животну средину пројекта и планиране мера за ублажавање утицаји на животну средину.

Поступци извештавања

Јавна расправа и презентација EMP-а биће одржана и извештај ће бити приложен у EMP.

Извођач ће припремити кварталне извештаје за ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ који ће приказати све мере заштите и ублажавања утицаја на животну средину, заједно са предвиђеним активностима на праћењу које су урађене током периода извештавања. Извођач ће се постарати за животну средину у складу са планом ублажавања утицаја на животну средину као и плана праћења и известиће о томе ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“.

Уколико дође до било какве незгоде или угрожавања животне средине, извештај о удесу мора одмах да се поднесе. Извођач ће обавестити руководиоца пројекта и локалне власти одма након догађаја. У случају да руководилац пројекта није у могућности да одговори на позив, Извођач ће обавестити ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ о незгоди.

Механизам жалби ће бити успостављен како би се омогућило да се све жалбе локалног становништва испрате на одговарајући начин, уз увођење корективних мера и извештавање особа које су уложиле жалбу о њеном исходу. Ово ће бити примењено на све жалбе угрожених страна. Формулар механизма жалби је дат у Прилогу IV а штампане верзије формулара за жалбе ће бити доступне у друштвеним центрима.

ПРИЛОГ I

ПЛАН УБЛАЖАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Фаза	Питање	Мера ублажавања	Одговорност		Коментари
			Извођач	Надзор	
<u>Период пред-изградње</u>	Фаза Главног Проекта				
	Пројекат у конфликту са ЕМР.	Пројектант је у обавези да обезбеди претходне услове од Институција везано за питања заштите животне средине како би спречили ризике по животну средину током радова на санацији	Пројектант	Техничка контрола / ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“	
	Одабрана локација за објекте Извођача није одговарајућа.	Локација мора бити одобрена од стране ЈП „Путеви Србије“. Локације ће бити одабране тако да не утичу на животну средину и социјала добра околних насеља (бука, прашина, вибрације). Ограничена величина извођачевих објеката, смањити непотребно чишћење вегетације, производњу отпада. Отпадне воде ће бити третиране пре њиховог испуштања у системе површинских вода Асфалтиране површине, укључујући паркинге за возила, радионице и просторе за складиштење горива треба опремити сепараторима уља и воде, и области за складиштење горива морају бити смештене више од 20м од тока воде.	Пројектант	Надзор / ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“	

		Избегавати вишак механичког ометања површинских слојева тла. Превенција ерозије тла на градилишту. Ограничити област ископа како би спречили могућу ерозију тла. Избегавати ископ и рад машина у мокрим условима тла.			
	Питања безбедности пута повезаних са прелазима пешака	План за безбедно прелажење пешака преко места за прелаз која морају бити обезбеђена рампама и конструкцијама које омогућавају коришћење инвалиднских колица, колица, бициклова и дечјих колица.	Проектант	Техничка контрола / ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ”	
Изградња	Почетак градилишта				
	Безбедност на градилишту	Сви радници и посетиоце градилишта морају проћи тренинге везано за заштиту животне средине и безбедности и заштите на раду и мора им се објаснити потреба и коришћење личне заштитне опреме - ППЕ.	Извођачев Стручњак за БЗНР и питања заштите животне средине	Надзор	
	Учешће заинтересованих страна	Детаљи предлога трасе пута, приступних тачака и питања безбедности ће бити разматрана на локацији планираних радова. Повратне информације од локалних акционара ће бити затражене и евидентиране. Доказ о начину имплементирања усвојених сугестија у			

		финалном пројекту ће такође бити евидентиран.			
	ПЛАНОВИ РУКОВОЂЕЊА Извођач треба да припреми следеће планове како је описано у EMP како би обезбедили поштовање закона и захтева финансијера, <ul style="list-style-type: none"> • План организације градилишта, • Руковођење отпадним водама, • Пројекат механизма жалби, • План руковођења земљиштем, • План руковођења прашином, • План који наводи локацију предложеног позајмишта као и мера санације које треба имплементирати за позајмишта и приступне путеве након завршетка пројекта, • План руковођења отпадом и отпадним водама у складу са Законом о руковођењу отпадом (“Службени Гласник РС”, 36/09, 88/10, 14/16), • План одлагања и лагеровања горива и уља, • План руковођење радовима у рекама, • План руковођења извођачевим кампом, • План активности у хитним случајевима, • План рекултивације, • Процена безбедности и опасности, • План безбедности и заштите на раду (SLMP).	Извођач	Надзор / ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ”		

Изградња	Достава материјала				
	Асфалтна база прашина, издувни гасови, ефекти по здравље и безбедност на раду, ометање екосистема	Коришћење постојећих асфалтних база, захтев за званичними одобрењем или валидном дозволом за рад	Асфалтна база	Асфалтна база	
	Прашина из каменолома издувни гасови, ефекти по здравље и безбедност рада, ометање екосистема	Коришћење постојећих каменолома, захтев за званичними одобрењем или валидном дозволом за рад	Извођач / Каменолом	Надзор	Добављач из понуде / Одобрени добављач
	Ископ песка и шљунка Речно корито и ометања квалитета воде, ометање екосистема	Коришћење постојећих позајмишта за ископавање или куповина материјала од регистрованих производаца, захтев за званичними одобрењем или валидном дозволом за рад	Извођач / руководилац за ископ песка и шљунка	Надзор	
	Бетонска база Прашина, издувни гасови, ефекти по здравље и безбедност рада, ометање екосистема	Коришћење постојећих бетонских база или куповина бетона од регистрованих достављача, материјал би требало да има одговарајуће атесте квалитета.	Извођач / руководилац бетонском базом	Надзор	

Изградња		Транспорт материјала			
	Прашина асфалт, испарења	Сви камиони морају бити покривени	Извођач	Надзор	
	Камен / Прашина	мокри / покрити товар камиона	Извођач / возач камиона	Надзор	
	Песак, шљунак, прашина	мокри / покрити товар камиона	Извођач / возач камиона	Надзор	
	Цемент, бетон	Уклонити свежи бетон који је просут из миксера са транспортних путева у року од 6 сати	Извођач / возач камиона	Надзор	
	Бука у саобраћају Издувни гасови из возила, закрченост пута	Поштовање радних сати (пожељно 8-16 h); коришћење алтернативних правца како би свели на минимум коришћење главних саобраћајница Адекватна привремена сигнализација на путу	Извођач / Руководилац транспорта; Возач камиона	Надзор	
	Могућност археолошког налазишта	У случају налазишта Извођач је у обавези да одма заустави радове и обавести Завод за заштитну споменика културе и ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ“	Извођач	Надзор	

Изградња	Градилиште			
Ефекти буке на стамбене објекте, фауну и раднике	<p>Ограничити активности на радне сате у току дана (без радова између 8 увече и 7 ујутру) или радити током наведеног периода, али уз одобрење становништва и руководства;</p> <p>Коришћење грађевинских машина са опремом која редукује звук; обезбедити максималну функционалност машина редовним прегледима (периодичним) или ванредним техничким прегледима возила и опреме.</p> <p>Користити материјале који ће обезбедити редукцију нивоа буке.</p>	Извођач	Надзор	
Прашина	<p>Увести мере за спречавање/минимум ослобађања прашине, влачења /прскања градилишта, приступа, депонија материјала и током активности утовара/истовара; покривање возила која носе прашњав материјал;</p> <p>прскање/чишћење точкова на возилима; ограничавање брзине возила, чишћење градилишта</p>	Извођач	Надзор	
Вибрације	Ограничити активности на радне сате у току дана (без радова између 8 увече и 7 ујутру) или радити током наведеног периода, али уз одобрење становништва и руководства.	Извођач	Надзор	

		Користити материјале који ће обезбедити редукцију нивоа буке.			
	Поремећеј саобраћаја током грађевинских активности	План руковођење саобраћаја са мерама за преусмерење саобраћаја које се лако виде и једноставно прате; уколико је потребно укључити помоћ саобраћајне полиције План руковођења саобраћајем на градилишту ће обезбедити ограничење брзине за грађевинска возила и организовати саобраћај како би се, што је могуће више избегле насељене области. Локално становиштво ће бити обавештавано о планираним радовима	Извођач	Извођач	
	Онемогућен приступ активностима поред пута	Обезбедити алтернативни приступ активностима на путу у свако доба	Извођач	Извођач	
	Безбедност возила и пешака у времену када нема грађевинских активности	Осветљење и добро дефинисани знакови безбедности и мера заштите.	Извођач	Извођач	
	Загађење воде и земљишта услед неадекватног складиштења, одржавања и	Организовати и покрити области складиштења материјала; изоловати бетон, асфалт и друге радове из водотока користећи изливену оплату или покриваче; изоловати области за испирање камиона	Извођач	Извођач	

	коришћења материјала	за бетон и асфалт и другу опрему из водотока одабирајући области за чишћење који немају могућност директног одвода у водоток Руководити градилиштем на начин како би се смањио ризик од складиштења седимената и отпадне воде које могу загадити локално земљиште или примање вода (размотрити ситуације као што су одвод за атмосферске воде, отпадна вода сакупљена из објеката на градилишту као што је објекат за прање точкова). План руковођења земљиштем мора бити припремљен како би контролисали уклањање хумуса, складиштење и поновну употребу истог. Спречити испуштање седимената у површинске воде и дренажне калане путем локлизованих мера контроле (нпр. Ограде за седименте, бране за проверу, баријере тј. заштитни покров од лишћа, стенске бране-насипи, или геофабричке баријере, таложнице за седименте), обележавање истих како би извршили оптимизацију нагиба косине и оштирих ивица косине (стрма), Спречити ерозију ветром путем ограда, покрова, итд.			
	Загађење воде и земљишта услед	Отпадни материјал депоновати на локацијама заштићеним од испирања, које	Извођач	Извођач	

	неадекватног уклањања отпадних материјала	треба да буду обележене у плану градилишта; уколико се не налази на градилишту, тада на овлашћеној депонији			
	Загађење воде и земљишта услед неадекватног уклањања отпадних материјала	Складиштење материјала у складу са међународном најбољом праксом (ИФЦ EXC Општи приручник). Применити додатне мере за складиштење опасног отпада (као што је употреба секундарног места за складиштење, спречавање приступа, обезбедити лична заштитна средства-ППЕ опрему итд.) како би се спречиле озледе грађевинских радника, особља на градилишту, животној средини и јавности. Коришћење и обележавање предвиђених контејнера за сакупљање отпада и области за складиштење за различите врсте отпада (опасан и не-опасан).	Извођач	Извођач	
	Могуће загађење земљишта и воде услед неправилног одржавања и сипања горива у опрему	Применити најбољу грађевинску праксу током безбедног складиштења и руковања уљима, горивом, и растворачима у обезбеђеном складишту; обезбедити правilan утовар горива и одржавање опреме; сакупити сви отпад и одложити га у објекат предвиђен за његово сакупљање	Извођач	Извођач	
	Загађење воде и земљишта услед неадекватног	Транспорт отпада у обележеним возилима пројектованим према типу отпада како би смањили на минимум ризик од испуштања материјала (опасни и не - опасни	Извођач	Извођач	

	уклањања отпадних материјала	материјал) као И остатака који могу бити ношени ветром. Обучавање возача како да рукују и одлажу товар и како да воде документацију о транспорту са описима природе отпада и нивоа опасности.			
	Безбедност радника	Обучити раднике везано за безбедности и дати им заштитну опрему; безбедна организација обилазног саобраћаја	Извођач	Извођач	
	Озелењавање	Предузимање мера поступног успостављања поновне вегетације путем покривања усева и природним ендемским врстама и праћење њихове ефективности. На местима где првобитно засејавање није успело, биће урађена замена биљака.			
Операција	Одржавање				
	Ометање буком становништва, животињског света и радника	Ограничити активности на радне сате у току дана (без радова између 8 увече и 7 ујутру или према сагласности јавности); рад са опремом са пригушивачима буке	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	Треба да буде прецизиран о уговорној документацији а везано за одржавање –Техничке Специфицијације за извођење

					радова на одржавању
	Могуће загађење ваздуха, воде и земљишта просипањем прашине, издувних гасова из возила, горива и уља	Применити најбољу грађевинску праксу за безбедно складиштења и руковање уљима, горивом, и растворачима у обезбеђеном складишту; обезбедити правилан утовар горива и руковање опремом; сакупити сав отпад и одложити га у складу са Законом о руковању отпадом; организовати и покрити површине за складиштење материјала; изоловати асфалт од водотокова користећи изливену оплату; одабрати локације за прање које немају могућност директног одвода у водоток; одложити отпадни материјал на локацију заштићену од испирања	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	
	Вибрације	Ограничити активности на радне сате у току дана (без радова између 8 увече и 7 ујутру или према сагласности јавности и власти)	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	
	Безбедност радника	Омогућити мере безбедности за раднике заједно са одговарајућем опремом; безбедна организација преко алтернативних путева и одговарајуће саобраћајне сигнализације. Сви радници и посетиоци градилишта ће бити упознати са основама заштите животне средине и мерама безбедности и заштите на раду и	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	

		биће им дате инструкције за употребу личних средстава за заштиту на раду-ППЕ.			
	Одржавање	Редовно одржавати ивичњаке; косити и одржавати траву и одвозити је на депонију; редовно чистити конструкције дренаже (одводе) и депоновати отпадни материјал на депоније одређене за то; редовно чистити површину пута, попуњавати рупе, спојнице и пукотине; остатке асфалта после радова требало би транспортувати и депоновати на одговарајућу депонију одређену за грађевинске материјале; вршити редовно и на време чишћење површине пута и околних путних објеката у случају саобраћајне незгоде или превртања цигерни и других камиона; вршити поправке	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	
	Повећање брзине возила	Поставити саобраћајне знаке за ограничење брзине	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	Треба прецизирати у ТС у делу за радове на одржавању
	Могуће загађење ваздуха, воде и земљишта просипањем	Омогућити правилно руковање уљима, горивом и чврстим материјала, обезбедити сигурно складиштење; омогућити правilan утовар горива и одржавања опреме;	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	

	прашине, издувних гасова из возила, горива и уља	сакупити сав отпад и правилно га депоновати; правилно организовати и прекрити просторе за складиштење материјала; изоловати аспхалт од водотокова користећи ливену оплату; одабрати места за прање која немају могућност слободног и директног или индиректног одливања отпадних вода у водоток; одлагати отпадни материјал на локацији заштићеној од испирања			
	Ерозија, одрон, опасни услови	Поставити знаке упозорења (одрон, клизиште, мокри или клизави услови, опасна кривина, прелаз животиња или пешака, школа, споро кретање возила, спајање), рефлективне обележиваче који обавештавају о стрмој ивици или конвексна огледала како би се могао пратити саобраћај у оштрим кривинама; поставити упозорења на неопходним местима у складу са добром инжењерском праксиом или према писаним договору са јавности и властима	Компанија за одржавање путева	Компанија за одржавање путева	

ПРИЛОГ II

ПЛАН МОНИТОРИНГА-ПРАЋЕЊА

ПЛАН МОНИТОРИНГА

Фаза	Који су параметри које треба пратити?	Где би параметри требало да буду праћени?	Како би параметри требало да буду праћени? / тип опреме за мониторинг	Када би параметри требало да буду праћени? (учесталост мерења или непрестано)	Зашто би параметре требало пратити? (произвољно)	Институционална одговорност
						Радити
Изградња			Достава материјала			
Асфалтна база	Поседовање званичног одобрења или валидне дозволе за рад	Асфалтна база	Инспекција / Инжењер надзора	Пре почетка радова	Обезбедити поштовање захтева заштите животне средине, безбедности и здравља на раду	Руковаоц базе
Каменолом	Поседовање званичног одобрења или валидне дозволе за рад	Каменолом	Инспекција / Инжењер надзора	Пре почетка радова		Руководилац каменолома
Позајмиште песка и шљунка	Поседовање званичног одобрења или валидне дозволе за рад	Позајмиште песка и шљунка	Инспекција / Инжењер надзора	Пре почетка радова		Руководилац позајмишта или сепаратора
Изградња			Транспорт материјала			

Фаза	Који су параметри које треба пратити?	Где би параметри требало да буду праћени?	Како би параметри требало да буду праћени?/ тип опреме за мониторинг	Када би параметри требало да буду праћени? (учесталост мерења или непрестано)	Зашто би параметре требало пратити? (произвољно)	Институционална одговорност
						Радити
Асфалт	Прекривен товар на камиону	Градилиште	Инжењер надзора	Ненајављене инспекције током радова, најмање једном недељно	Обезбедити поштовање захтева заштите животне средине и здравља и безбедности на раду	Надзор Извођач
Камен	Прекривен или мокар товар на камиону	Градилиште	Инжењер надзора	Ненајављене инспекције током радова, најмање једном недељно	Обезбедити поштовање захтева заштите животне средине и здравља и безбедности на раду	Надзор Извођач
Песак и шљунак	Прекривен или мокар товар на камиону	Градилиште	Надзор	Ненајављене инспекције током радова, најмање једном недељно	Колико год је могуће смањење ометања саобраћаја	Надзор Извођач
Руковођење саобраћаја	Одабрани сати и руте	Градилиште	Надзор	Ненајављене инспекције током радова, најмање једном недељно		Надзор Извођач
Изградња			Градилиште			

Фаза	Који су параметри које треба пратити?	Где би параметри требало да буду праћени?	Како би параметри требало да буду праћени? / тип опреме за мониторинг	Када би параметри требало да буду праћени? (учесталост мерења или непрестано)	Зашто би параметре требало пратити? (произвољно)	Институционална одговорност
						Радити
Сметње услед буке суседном становништву и радницима	Нивои буке	градилиште; куће у близини, насеља дуж градилишта	опрема – ручна опрема за анализирање са софтвером за примену	Једном на почетку пројекта, на половини, и услед жалби. Уколико резултати праћења нису задовољавајући, требало би га радити на месечном нивоу	Обезбедити поштовање захтева заштите животне средине	Извођач
Загађење воде и земљишта услед неправилног складиштења материјала, руковођење и употреба	Квалитет воде и земљишта (суспендовани чврсти материјали, уља, pH вредност, проводљивост)	Водотокови	Ненајављено узорковање; анализа у акредитованој лабораторији са неопходном опремом	Мониторинг би требало да буде одржан пре изградње (на рефернтој тачки узлазно од градилишта) и једном током санационих радова. Уколико резултати прашћења нису задовољавајући, требало би га извршити на месечној основи до завршетка радова на локацији	Загађење воде и земљишта услед неправилног складиштења материјала, руковођење и употреба	Извођач
Прашина	Загађење ваздуха (чврсте честице)	На градилишту у близини	Инспекција и визуелно посматрање	Ненајављене инспекције током доставе материјала и изградње	Питања безбедности и здравља на раду и колико год је могуће смањити ометање саобраћаја	Надзор / Извођач
Вибрације	Ограничено време активности	Градилиште	Надзор	Ненајављене инспекције током активнрадова и услед жалби		Надзор Извођач

Фаза	Који су параметри које треба пратити?	Где би параметри требало да буду праћени?	Како би параметри требало да буду праћени?/ тип опреме за мониторинг	Када би параметри требало да буду праћени? (учесталост мерења или непрестано)	Зашто би параметре требало пратити? (произвољно)	Институционална одговорност
						Радити
Ометање саобраћаја током градилишних активности	Постојање плана руковођења саобраћајем; саобраћајни шаблони	На градилишту и у близини	инспекција; посматрање	Пре почетка радова; једном недељно у периодима са највише радова и периодима када нема највише активности		Надзор Извођач
Смањен приступ активностима на путу	Обезбеђен алтернативни приступ	Градилиште	надзор	Насумичне провере најмање једном недељно током трајања градилишних активности		Надзор Извођач
Безбедност возила и пешака када нема активности на градилишту	Видљивост и подесност	На градилишту и у близини	посматрање	Насумичне провере најмање једном недељно у већерњим часовима		Надзор Извођач
Безбедност радника	Заштитна опрема; организација заобилазног саобраћаја	Градилиште	инспекција	Ненајављене инспекције током радова.		Надзор Извођач
Операција			Одржавање			

Фаза	Који су параметри које треба пратити?	Где би параметри требало да буду праћени?	Како би параметри требало да буду праћени?/ тип опреме за мониторинг	Када би параметри требало да буду праћени? (учесталост мерења или непрестано)	Зашто би параметре требало пратити? (произвољно)	Институционална одговорност
						Радити
Сметње услед буке становништву и радницима	Нивои буке	Градилиште; куће у близини	опрема – ручна опрема за анализирање са софтвером за примену	Ненајављене инспекције током активности на одржавању и услед жалби	Обезбедити поштовање захтева заштите животне средине и здравља и безбедности на раду	ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ”
Вибрације	Ограничено време активности	Градилиште	надзор	Ненајављене инспекције током активности на одржавању и услед жалби		ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ”
Безбедност радника	Заштитна опрема; организација заобилазног саобраћаја	Градилиште	инспекција	Ненајављене инспекције током активности на одржавању и услед жалби		ЈП“ПУТЕВИ СРБИЈЕ”
Период коришћења			Безбедност пута			
Повећање брзине возила	Стање саобраћајних знакова; брзина возила	Деоница пута укључена у пројекат	Визуелна обсервација; детектовање брзине	Током одржавања; ненајављено	Омогућити безбедан и економичан ток саобраћаја	Извођач за одржавање; Саобраћајна полиција
Ерозија, одрони, опасни услови	Деоница пута укључена у пројекат	Стање знакова за опасност	Визуелна обсервација	Током одржавања		Извођач за одржавање

Предлог обрасца - додатни подаци које треба укључити у планове посматрања-мониторинга:

1. Опште		
Да ли пројекат усклађен са свим захтевима (узимајући у обзир усвојене акционе планове, изузетка или одступања)?	Да ☐ Не ☐	Ако не, молимо да пружите информације о неусаглашености:
Да ли је пројекат усклађен са свим важећим еколошким и социјалним законима и прописима?	Да ☐ Не ☐	Ако не, молимо да пружите информације о неусаглашености:
Да ли је било несрећа или инцидената који су изазвали штету по животну средину, довели до повреда или смртних случајева, утицали на раднике, локалну заједницу или културна добра. Да ли је фирма позивана на одговорност?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо описите, укључујући мере за отклањање штете и спречавање понављања:
Да ли је предузеће материјално угрожено евентуалним изменама закона и регулатива (Закон о раду, животној средини, социјалној заштити, безбедности и здрављу на раду)?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо описите:
Колико пута је вршена инспекција од стране надлежних органа из области животне средине?	Број:	Молимо да наведете детаље њихових посета, укључујући број и врсту евентуалних прекршаја:
Колико пута је вршена инспекција од стране надлежних органа из области здравствене заштите?	Број:	Молимо да наведете детаље њихових посета, укључујући број и врсту евентуалних прекршаја:
Колико пута је вршена инспекција од стране надлежних органа из области заштите на раду?	Број:	Молимо да наведете детаље њихових посета, укључујући број и врсту евентуалних прекршаја:
Да ли су након инспекција прописани пенали, казне и/или корективне мере?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, молимо објасните, укључујући и статус спровођења корективних мера:

Да ли је Компанија ангажовала подизвођаче на радовима везане за пројекат?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо наведите за које врсте посла и како је компанија пратила усклађеност рада подизвођача са акционим планом животне средине и социјалним акционим планом:
Да ли су неки од горе наведених прекршаја били одговорност подизвођача?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, молимо наведите детаље, укључујући како ће Компанија да обезбеди спровођење корективних мера од стране Подизвођача?
Да ли су неки од радова спровођени у смањеном обиму, да ли су повремено обустављани или потпуно прекинути због заштите животне средине, здравља, безбедности или законских прописа?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, молимо објасните:
Молимо да наведете програме, иницијативе или субпројекте које спроводи Компанија у циљу побољшања рада и система управљања у области социолошких аспеката и очувања животне средине:		
Молимо да наведете ниво расхода главних и оперативних трошкова и да ли се они односе на потребе акционог плана животне средине и социолошких утицаја или неке друге иницијативе:		

Прилог III

ЗАКОНОДАВСТВО

ПРОПИСИ И ЗАХТЕВИ

Овај одељак обрађује регулаторни контекст у погледу консултација и обавештавања јавности у Републици Србији, а односи се на Пројекат. Посебно се истиче важност одговарајућег законодавства Србије, регионалних регулаторних инструмената, као и релевантних захтева ЕБРД, Политике Светске банке за приступ информацијама и Оперативним политикама Светске Банке ОП 4.01 Процена животне средине.

У судском систему Републике Србије, Процена утицаја на животну средину регулисана је Законом о Утицају на животну средину (“Службени Гласник РС” Бр. 135/04, 36/09), који је у потпуности усаглашен са Европском E/A директивом (85/337/EEC, 97/11/EC, 2003/35/EC и СОМ 2009/378).

Основни закони и регулативе које су тренутно на снази у Републици Србији и који су релевантни везано за питања заштите животне средине током планирања, пројектовања и извођења радова на овом Пројекту су наведени испод:

1. Закон планирања и изградње (“Службени Гласник РС” Бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 42/2013, 145/2014);
2. Закон о заштити природе (“Службени Гласник РС”, 36/09, 88/10, 91/10, 14/16);
3. Закон о заштити животне средине (“Службени Гласник РС” Бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16);
4. Закон о Утицају на животну средину-ЕIA (“Службени Гласник РС” Бр. 135/2004, 36/2009);
5. Закон стратешког Утицаја на животну средину-ЕIA (“Службени Гласник РС” Бр. 135/2004);
6. Закон о руковођењу отпадом (“Службени Гласник РС”, 36/09, 88/10, 14/16);
7. Закон о заштити од буке (“Службени Гласник РС”, 36/09, 88/10);
8. Закон о водама (“Службени Гласник РС”, 30/10, 93/12);
9. Закон о шумама (“Службени Гласник РС”, 30/10, 93/12, 89/15);
10. Закон о заштити ваздуха (“Службени Гласник РС”, 36/09, 10/13);
11. Закон о безбедности и здрављу на раду (“Службени Гласник РС”, 101/05, 91/15);
12. Закон о пољoprивредном земљишту (“Службени Гласник РС”, 62/06, 65/08, 41/09, 112/2015).

Регулативе дефинисане на основу Закона о Утицају на животну средину укључују следеће:

1. Уредба основања Листе Пројекта за које је Процена Утицаја обавезба и Листа пројекта за које Утицај на животну средину -EIA се може тражити (“Службени Гласник РС” Бр. 114/08);
2. Приручник закона о садржају захтева за неопходност Процене и о садржају захтева за спецификацијама обима и садржаја Студије ЕIA (“Службени Гласник РС” Бр. 69/05);

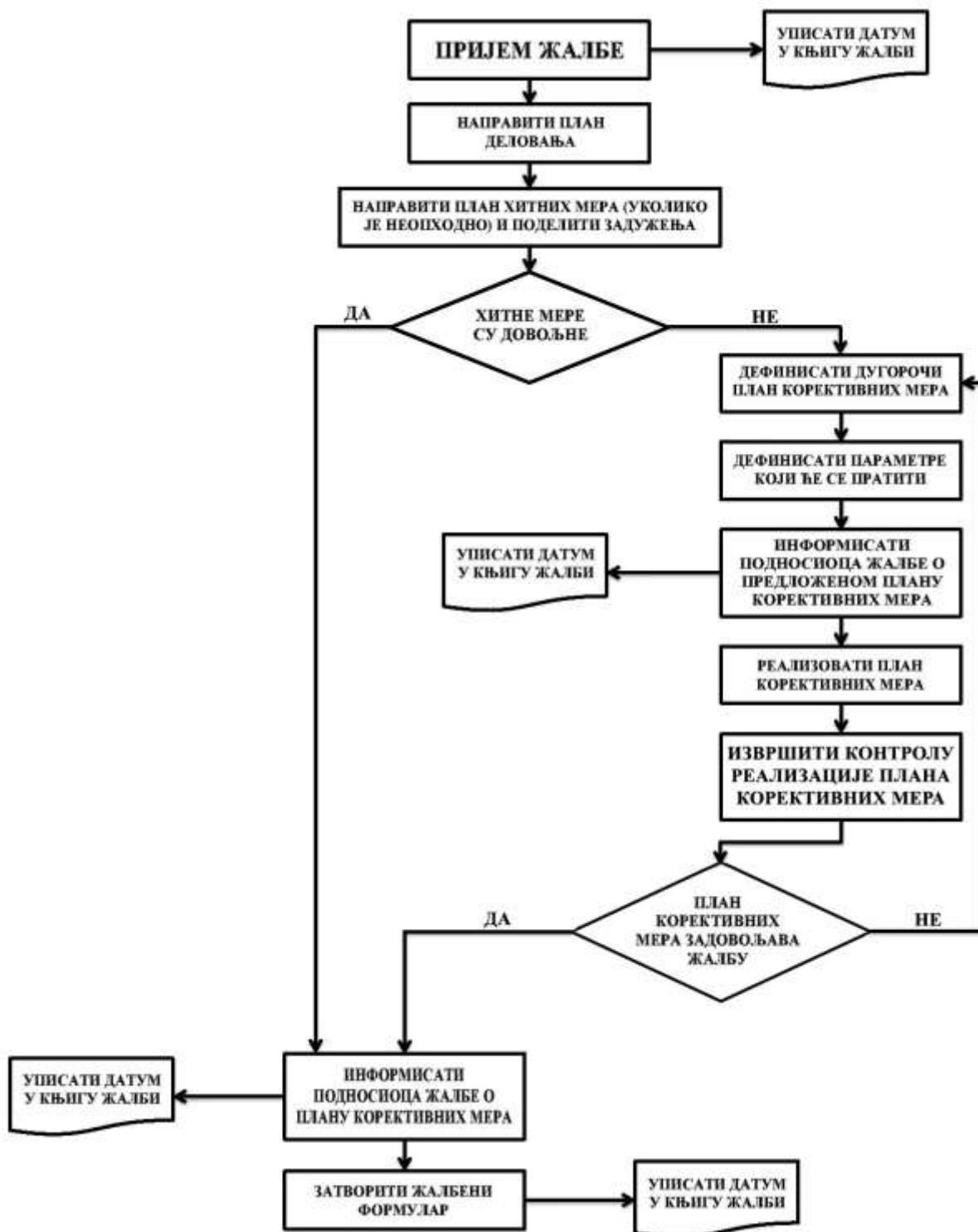
Друге релевантне регулативе Републике Србије

1. Закон о потврди конвенција о откривању информација, јавном учествовању у процесу доношења одлука и правне заштите у области заштите животне средине (“Службени Гласник РС”, 38/09);
2. Закон о јавним путевима (“Службени Гласник РС” Бр. 101/2005, 123/07).

ПРИЛОГ IV

Механизам жалби и форма

Алгоритам тока Жалби/Процедура жалби

Референтни број жалбе (уписати број):			
Контакт детаљи	Име:		
	Адреса:		
	Тел:		
	e-mail:		
На који начин бисте желели да вас контактирамо? Молимо обележите одговарајуће поље	Поштом	Телефоном	Путем e-mail-а
Име и информација у циљу идентификације (информације из личне карте).			
Детаљи ваше жалбе. Молимо оишите проблеме, коме се дододио проблем, када, где и колико пута			
Које решење предлажете како би разрешили вашу жалбу?			
Како доставити овај формулар [име концесионара]	Поштом: [тбц]		
	Ручно: молим оставите овај образац на [тбц]		
	Путем e-mail-а: Молимо доставите путем e-mail-а вашу жалбу, предлог решења и контакт детаље: [тбц]		
Потпис		Датум	

ПРИЛОГ V

РЕШЕЊА НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА

Прилог 5 - Анекс 1

ОПРЕДУЗЕЋЕ ПУТЕВИ СРБИЈЕ
953-5892 /17-2
16-05-2017
САНДРА МАЛАЧИЋ ДОЛЖНИК ПОДАРУЈЕ ОДЛУКУ ОД 18.04.2017.

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS PANCEVO
ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА 17, 26000 ПАНЧЕВО, ТЕЛ: 013/351-472, 348-487, ТЕФАКС: 013/351-851

Број: 468/2

Дана: 11.05.2017.

Панчево

ЈИ/ВП/ЈС

Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, на основу члана 27. став 1, члана 36. тачка 4, члана 99. став 2. тачка 1. и став 3, члана 100. став 1, члана 104. и члана 109. Закона о културним добрима ("Сл. гласник РС" бр. 71/94) као и члана 131. Закона о општем управном поступку ("Сл. лист СРЈ" бр. 33/97, 31/01 и "Сл. гласник РС" бр. 30/10), у предмету утврђивања услова за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IV реда бр. 10 (стара ознака: магистрални пут -1.9), деоница обилазнице Панчева, на захтев бр. 953-5892 од 23.03.2017. године, дел. бр. Завода 468 од 18.04.2017. године, странке Јавно предузеће "Путеви Србије", Булевар краља Александра бр.282, Београд, доноси

РЕШЕЊЕ

I Са становишта заштите добара која уживају претходну заштиту, техничку документацију пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IV реда бр. 10 (стара ознака: магистрални пут -1.9), деоница обилазнице Панчева, приложеној карти региона са маркираном деоницом приложеној уз захтев странке, израдити на основу следећих услова:

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење периодичног археолошког надзора Завода за заштиту споменика културе у Панчеву током извођења земљаних радова на делу трасе пута код локалитета "Спортско стрелиште";
- Инвеститор и извођач су обавезни да благовремено, пре подношења пријаве почетка радова код надлежног органа, обавесте Завод за заштиту споменика културе у Панчеву о почетку земљаних радова, ради регулисања обавеза Инвеститора везаних за послове из тачаке I;
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова нађе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Панчеву као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима

II Пројектна документација мора бити израђена у свему у складу са издатим условима из тачке I овог решења.

III По изради пројектне документације у складу са овим условима, подносилац захтева је дужан да на исте прибави сагласност Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

IV Подносилац захтева је обавезан да један примерак пројектне документације преда документацији Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

VI Жалба не одлаже извршење овог решења.

О б р а з л о ж е њ е

Странка Јавно предузеће "Путеви Србије" из Београда, Булевар краља Александра бр.282 поднела је дана 28.03.2017. године Покрајинском заводу за заштиту споменика културе Нови Сад захтев бр. 953-5892 од 23.03.2017. године за издавање услова за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута ЈВ реда бр. 10 (стара ознака: магистрални пут -1.9), деоница обилазнице Панчева. Покрајински завод за заштиту споменика културе Нови Сад је својим дописом бр. 02-125/2-2017 од 11.04.2017. године обавестио странку да није територијално надлежан за решавање предметног захтева, те да је захтев прослеђен територијално надлежном Заводу за заштиту споменика културе у Панчеву. Захтев странке са дописом Покрајинског завода за заштиту споменика културе достављени су овом Заводу дана 18.04.2017.године.

Увидом у документацију Завода констатовано је да на траси деонице државног пута ЈВ реда бр. 10 (стара ознака: магистрални пут -1.9), деоница обилазнице Панчева нема утврђених непокретних културних добара ни градитељских објеката са архитектонским или историјским вредностима која уживају претходну заштиту.

Међутим, на основу документације Завода, података из литературе и извршених археолошких ископавања, на траси предметне деонице државног пута ЈВ реда бр. 10 (стара ознака: магистрални пут -1.9), деоница обилазнице Панчева, познати су локалитети са археолошким садржајем (добра која уживају претходну заштиту на основу члана 27. Закона о културним добрима):

- локалитет Стаклара, у кругу бивше Индустриске стакла Панчево, где је откривено више површинских налаза уломака словенске керамике из периода VIII-IX века;
- локалитет Спортску стрелиште 1813 – Стрелиште спортског клуба "Панчево 1813" се налази источно од круга фабрике стакла, односно јужно од Народне баште. Приликом земљаних радова на сређивању Стрелишта 1949. године (израда заштитног рова на јужном делу площа) клуба у профилу рова се појавила керамичка посуда, која припада ватинској култури.

У складу са горе наведеним, претпоставка Завода је да се приликом извођења земљаних радова може оштетити или трајно уништити покретни или непокретни археолошки материјал (добра која уживају претходну заштиту на основу члана 27. Закона о културним добрима), те су утврђеним условима из диспозитива овог решења, а у складу са члановима 27. став 1 тачка 4, 36. став 1, 99. став 2. у вези става 3, 100. и 104. и 109. Закона о културним добрима, као и чланом 131. Закона о општем управном поступку, решено је као у диспозитиву. У складу са чланом 104. став 3. Закона о културним добрима, жалба на решење не задржава извршење овог решења.

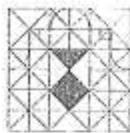
ПРАВНА ПОУКА: Против овог решења дозвољена је жалба Републичком заводу за заштиту споменика културе у Београду у року од 15 дана од дана његовог достављања. Жалба се подноси преко доносиоца овог решења.

Ж/ Вршилац дужности директора

Јасмина Вујовић

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Покрајински завод за заштиту
споменика културе, Петроварадин
Штросмајерова 22, 21131 Петроварадин
Т: 021 431 211 факс: 021 64 31 198
office@pzzsk.rs, www.pzzsk.rs

Republic of Serbia
Autonomous Province of Vojvodina
The Provincial Institute for the Protection
of Cultural Monuments, Petrovaradin
Štrosmajerova 22, 21131 Petrovaradin
T: +381 21 431211 Fax: +381 21 64 31 198
office@pzzsk.rs, www.pzzsk.rs

Број / Number: 02-125/2-2017

Датум / Date: 11.04.2017.

УДОЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПУТЕВИ СРБИЈЕ"
Број 953-5892 / АГ-1
18.04.2017.
Булевар краља Александра 282

ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“
Булевар краља Александра 282
11 050 Београд

ПРЕДМЕТ: Одговор на захтев за издавање услова

Поштовани,

у вези са вашим захтевом (ваши број: 953-5892) у којем сте од Покрајинског завода за заштиту споменика културе Петроварадин затражили услове за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута ИБ реда бр. 10 (стара ознака: магистрални пут М-1.9), деонице обилазнице Панчева, обавештавамо Вас да је захтев прослеђен поштом Заводу за заштиту споменика културе Панчево, зато што је поменути Завод територијално надлежан за давање услова за ваш пројекат. За све даље информације у вези вашег предмета можете се обратити горе поменутом Заводу на горе на број телефона 013-351-472.

С поштовањем

Доставити:

1. ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“
Булевар краља Александра 282,
11 050 Београд
2. Заводу за заштиту
споменика културе Панчево,
Жарка Зрењанина 17, Панчево
3. Архиви Завода

ПИБ 102126979
ниско рачун: 840-115688-93, 840-115664-08
матични број: 8054860; шифра делатности: 9103

TIN 102126979
transfer account: 840-115688-93, 840-115664-08
registration No.: 8054860; business activity code: 9103

Прилог 5 - Анекс 2

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
Србија • 91000 Нови Сад • Радничка 90А
Тел: +381 11 896-301 • Факс: +381 66-16-259
е-пошта: pokz@pokz.rpzs • www.pokz.rpzs

INSTITUTE FOR NATURE CONSERVATION OF VOJVODINA PROVINCE
Србија • 91000 Нови Сад • Радничка 90А
Телефон: +381 11 896-301 • Факс: +381 21 661 6929
е-пошта: pokz@pokz.rpzs • www.pokz.rpzs

Б. 953 - 5894/17-1
10-04-2017

Број: 03-687/2
Датум: 04.04.2017.

ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“
Булевар краља Александра 282
11050 Београд

Решавајући по Захтеву ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“, бр. 953-5894 од 23.03.2017, Решавајући по Захтеву ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“, бр. 953-5894 од 23.03.2017, Покрајински завод за заштиту природе на основу члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 30/2010) и чланова 9. и 102. став 1. тачка 10. Закона о заштити природе („Сл. гласник Републике Србије“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка и 14/2016), доноси

РЕШЕЊЕ

о условима заштите природе за потребе израде техничке документације пројекта
Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр.10 (стара ознака:
магистрални пут М-1.9), деоница обилазнице Панчева

1. Заштићена подручја:

Уз трасу предметног државног пута се простире станиште заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја са ознаком: ПАН04б, под називом: „Ушће Тамиша - Градска шума Панчево“, категорије станишта: плантаже, реке и потоци, мочваре и ритови, хигрофилне шуме и жбуње.

Траса пута пресеца међународни еколошки коридор реке Тамиш, утврђен Уредбом о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр. 102/2010)

2. Пројекат Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр.10 може се извршити поштујући следеће услове заштите природе:

- За Пројекат реконструкције дела пута који се граничи са стаништем строго заштићених и заштићених врста (Карта у прилогу) који је део еколошке мреже, ради смањења негативног утицаја на станиште и строго заштићене врсте користити материјал који са аспекта заштите треба да обезбеди следеће захтеве: смањење нивоа буке и вибрација, омогућавање ефикасног дренирања воде са површине коловоза, и сл.;
- На обалама водотока, где је путни правац са мостом који служи и као прелаз за ситне животиње, потребно је сачувати ниску жбунасту вегетацију која усмерава кретање животиња према прелазу;
- Вегетација испред прелаза треба да буде физички повезана са природном вегетацијом околине и отвореног типа (травнатог или нискожбунастог) у централном делу простора, са обе стране моста или пропуста;
- Обавити равнање терена после завршетка радова ради смањења могућности ширења корова;
- За одлагање чврстог отпада користити контејнере који обезбеђују изолацију отпадних материја од околног простора. Контејнери се морају редовно празнити од стране одговарајуће комуналне службе;

6. Мазиво и гориво потребно за снабдевање механизације неопходно је транспортувати, депоновати (чувати) и њима руковати поштујући при том мере заштите прописане законском регулативом која се односи на опасне материје;
7. У случају акцидентног изливања загађујућих материја на простору станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива или у зони утицаја, загађени слој земљишта мора се хитно отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној депонији, изван природних станишта. На место акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта. Услове за ревитализацију терестичких и акватичких станишта тражити од овог Завода.
3. Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Образложение

Јавно предузеће „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ обратило се Покрајинском заводу за заштиту природе Захтевом бр. бр. 853-5894 од 23.03.2017, за издавање услова заштите природе за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута ІВ реда бр.10 (стара ознака: магистрални пут М-1.9), деоница обилазнице Панчева. На основу увида у Регистар заштићених природних добара који води овај Завод, предметна траса пута пролази поред станишта строго заштићених врста ПАН046 („Ушће Тамиша - Градска шума Панчево“) и пресеца међународни еколошки коридор реку Тамиш.

Чланом 38. Закона о заштити природе предвиђено је да је успостављањем еколошке мреже омогубено очување станишта дивље флоре и фауне. На основу прилога 3. Уредбе о еколошкој мрежи, на еколошким коридорима који се налазе унутар еколошке мреже, забрањено је, између осталог, промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора. Према члану 14. наведене Уредбе станишта еколошки значајна подручја су потенцијална НАТУРА 2000 станишта у складу са Директивама ЕУ (Директиве Савета Европе 79/409/EEC о очувању дивљих птица и Директиве Савета Европе 92/43/EEC о очувању природних станишта дивље флоре и фауне)

Чланом 5., став 7 Закона заштити природе изражено је начело непосредне примене међународних закона којим „државни органи и органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе, организације и институције, као и друга правна лица, предузетници и физичка лица, при вршењу својих послова и задатака непосредно примењују општеприхваћена правила међународног права и потврђене међународне уговоре као саставни део правног система.“.

Чланом 23. Закона, „Заштита геолошке разноврсности при коришћењу и уређењу простора остварује се спровођењем мера очувања природе, геолошких и палеонтолошких докумената, као и објеката генаслеђа ...“, а на основу члана 37. Закона, забрањено је „...сакупљање и/или уништавање покретних природних докумената као и уништавање или оштећивање њихових налазишта.“.

Поука о правном леку:

Против Решења се може изјавити жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине у року од 15 дана од дана достављања Решења преко Покрајинског завода за заштиту природе.

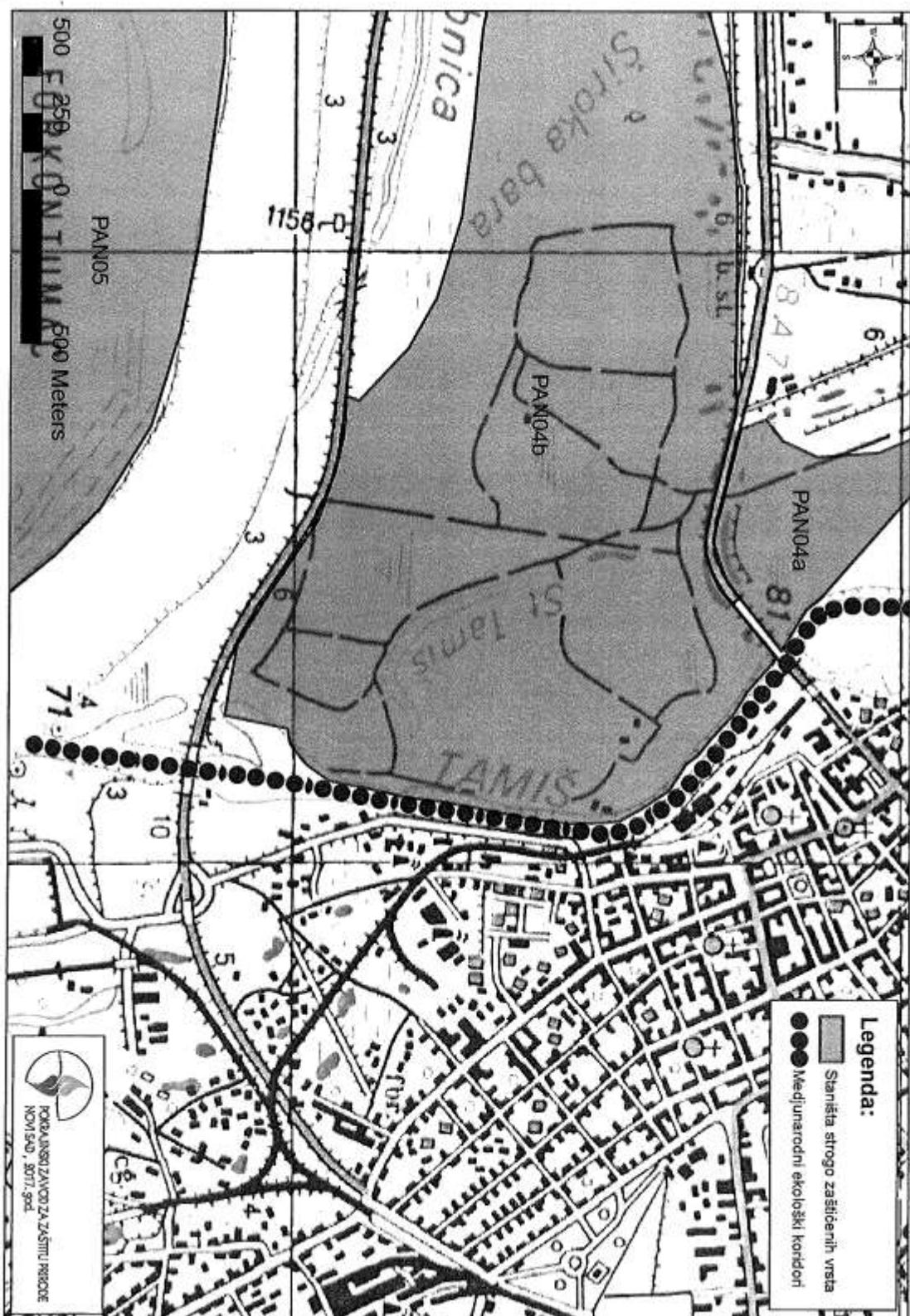
Решено у Покрајинском заводу за заштиту природе под бројем 03-687/2 од 04.04.2017. године.

Достављено:

- Наслову,
- архизи,
- документацији

Директор:

Биљана Пајковић
др Биљана Пајковић

Прилог 5 - Анекс 3

**SAPUTNIK-M DOC.ZOMBOR
MERIDIJAN PROJEKT**
Broj: 07/17
Datum: 18.08.2017
OSIGURANAK NOM. SAD

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
**Покрајински секретаријат за
урбанизам и заштиту животне средине**
Булевар Михајла Пупина 16, 23000 Нови Сад
Т: +381 21 487 4719 Ф: +381 21 456 238
ekourb@vojvodina.gov.rs | www.ekourb.vojvodina.gov.rs
БРОЈ: 140-501-826/2017-05 ДАТУМ: 16. 08. 2017. година

**Меридијанпроект д.о.о.
Јована Ђорђевића бр. 2
21000 Н О В И С А Д**

Предмет: Захтев за давање мишљења у вези подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину

Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине достављен је захтев за давање мишљења да ли је за Пројекат појачаног одржавања државног пута ЈБ-10, (стара ознака пута М-1,9) деоница АПВ (Панчево) – Панчево (Ковин) $L=2,766$ km, Панчево (Ковин) – АПВ (Панчево), $L=2,754$ km, неопходна процедура процене утицаја на животну средину, односно подношење захтева за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину. На основу достављеног захтева може се закључити да предметни пројекат подразумева грађевинско – путарске радове у оквиру трасе постојећег пута.

У вези са достављеним захтевом обавештавамо вас да се процена утицаја врши, на основу члана 4. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 135/2004 и 36/2009), за пројекте који су наведени у Уредби о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/2008). У Листи I, која садржи пројекте за које је обавезна студија о процени утицаја на животну средину, под тачком 7. подтачка 2) наводи се изградња магистралних аутопутева и путева са четири или више трака, или реконструкција и/или проширење постојећег пута са две траке или мање, са циљем добијања пута са четири или више трака, у случају да такав нови пут или реконструисана и/или проширена деоница имају непрекидну дужину од преко 10km или више, укључујући припадајуће објекте, осим пратећих садржаја магистралног пута, док се у Листи II, која садржи пројекте за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, под тачком 12. Подтачка 5) наводе регионални путеви укључујући припадајуће објекте, осим пратећих садржаја пута – сви објекти.

Како ЈП „Путеви Србије“ планира извођење грађевинско – путарских радова у оквиру трасе постојећег пута, односно појачано одржавање државног пута ЈВ-10, (стара ознака пута М-1,9) деоница АПВ (Панчево) – Панчево (Ковин) $L=2,766$ km, Панчево (Ковин) – АПВ (Панчево), $L=2,754$ km, према критеријумима наведеним у Уредби, не постоји обавеза вршења процене утицаја на животну средину.

ВРШИЛАЦ ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА
ПОКРАЈИНСКОГ СЕКРЕТАРА

Немања Јерцег

Доставити:
1. Наслову
2. Архиви